

# ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: in der Ostmark, vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 8 - IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 26. Februar 1944

Einzelpreis 10 Rpf

## Čudež hrabrosti in zvestobe

Stalinove laži o uničenju deset nemških divizij pri Kanev-Korzunu razkrinkane — Kako so se rešile nemške divizije iz kotla pri Čerkasiju — Nemški oficirji pričé boljševiškega sleparstva

Iz Führer-jevega glavnega stana je bilo 21. t. m. sporočeno sledeče:

Po osvoboditvi zapadno od Čerkasija odrezane nemške bojne skupine, je sprejel Führer v nedeljo v svojem glavnem stanu sledeče poveljnike čet, ki so bile tamkaj obkoljene:

Poveljnika nekega prednjega odreda, Generalleutnant-a Lieb-a, ki je vodil pri prodoru skozi obkoljevalni obroč naskočne čete; poveljnika oklopne divizije Wilking, Gruppenführer-ja in General-a der Waffen-SS Gille-a, čigar divizija, sestojéča iz germanških prostovoljcev, se je v najtežjih bojih pod njegovim vodstvom najbolj obnesla, in voditelja prostovoljne brigade »Walloniens« Hauptsturmführer-ja Leon-a Degrelle, ki je po junaški smrti poveljnika brigade prevzel nje vodstvo in se v odločilnih bojih prodora odlično vpostavil.

Führer je omenjenim poveljnikom izročil osebno visoka odlikovanja kot priznanje za njih odlično vpostavo in junaško borbo njihovih čet.

Iz Führer-jevih rok so sprejeli: Generalleutnant Lieb hrastov list k Viteškemu Križu Železnega Križa; Gruppenführer in Generalleutnant der Waffen-SS Gille mede k hrastovem listu Viteškega Križa Železnega Križa, Hauptsturmführer Leon Degrelle pa Viteški Križ Železnega Križa.

Nadaljnja visoka odlikovanja za vodje čet in može, ki so se v isti meri odlikovali, bodo dotičnikom izročili lokalni poveljniki.

Poveljniki so Führer-ju opisali izčrpno ves potek težkih in trdih bojov, ki so bili kronani po večtedenskih naporih z uspešnim prodrom in rešitvijo obkoljenih čet.

Pred zastopniki domačega in inozemskega tiska so govorili v pondeljek opoldan trije oficirji iz nemških divizij, ki so bile rešene iz kotla pri Kanev-Korzunu. Ti oficirji so dokončno razkrinkali Stalinovo infamno laž o nekem uničenju obkoljenih nemških čet. Ožigosali so te laži kot drzen trik za preslepovanje svetovne javnosti. Oficirji, ki so opisali potek bojov iz lastnega notranjega doživetja, so na ta način razkrili velikopotezno boljševiško sleparijo, obenem pa so podali verno sliko junaških borb naših čet na vzhodu. Pred poslušalci se je dvignila slika nemškega vojaka, njegove volje do vpostave, njegovega tovarišstva in njegove zvestobe.

Reichspressechef dr. Dietrich je pozdravil zastopnike tiska ter je izrazil svoje veselje, da so se zbrali v tako velikem številu. Tako prisostvujejo dogodku, ki jih bo po njegovem mnenju zanimal. Reichsleiter dr. Dietrich je nato dobesedno izjavil:

»Povabil sem vas na to konferenco tiska in sestali smo se danes tu, da bi razkrinkali

najinfamnejši poskus preslepanja svetovne javnosti, ki ga pozna vojaška zgodovina.

Sovjetski informacijski urad je zatrjeval v posebni vesti in sam Stalin je izjavil v nekem dnevnem povelju, da so boljševiki v kotlu Kanev-Korzun uničili deset obkoljenih divizij v jakosti 90.000 mož. 53.000 mrtvih Nemcev so baje našli na bojišču, ujetih pa je bilo po teh boljševiških trditvah 18.200 mož.

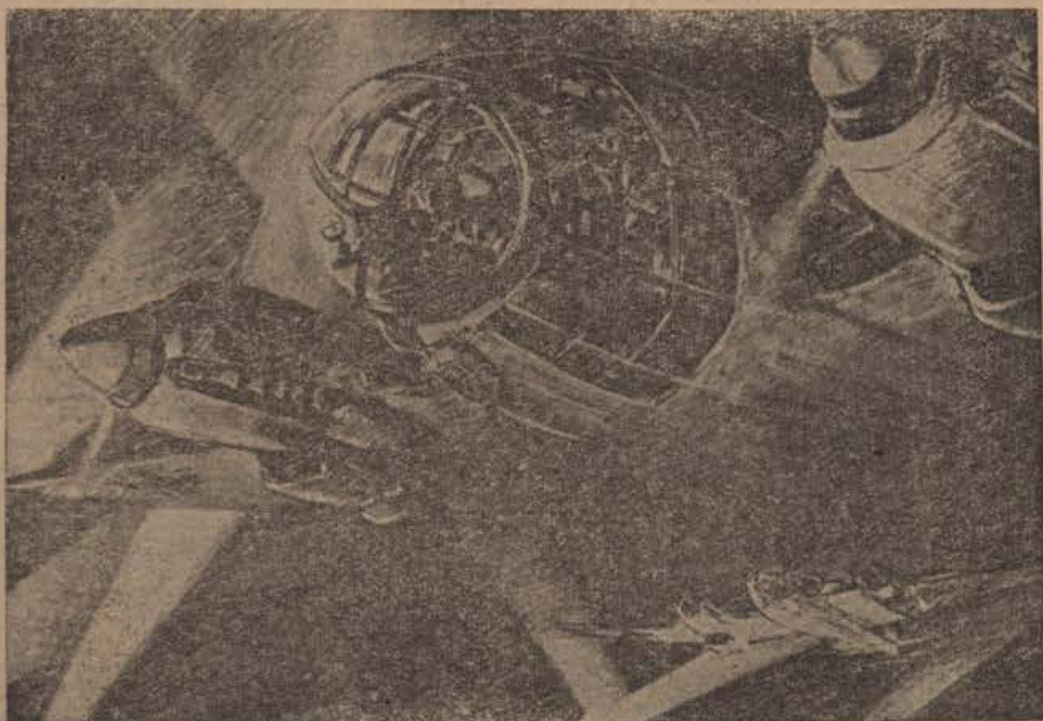
V mnogih deželah na svetu in tudi v mnogih nevtralnih državah so verjeli v to boljševiško vest. Že poprej pa so v časopisju in v radiu skozi več dni dramatarali usodo obkoljenih divizij, ki so ponosno in odločno odklanjale vsako kapitulacijsko zahtevo boljševikov. Označevali so jih kot smrti zapisane, obenem pa so jih zasramovali kot samomorilške brigade, ki žrtvujejo svoje življenje in življenje tovarišev na brezmiselni način.

Nemško vojno poročevalstvo se v tistem trenutku — žal še ni moglo izjasniti. Kakor veste sedaj iz nemškega vojnega poročila, so medtem nastopile nemške oklopne skupine k napadu na obkoljevalni obroč, da bi tako osvobodile težko ogrožene tovariše. Blato in zamočvarjena pot so v nezaslišani meri otežkočala ta napad. Toda žilava odločnost in nemška tovariška zvestoba sta končno prebredla vse težave. Kljub vsem silnim zaprekam je bil 17. februarja obkoljevalni obroč na več mestih raztrgan. Nemški tovariši so si nato podali roke.

Velika masa skozi dva tedna obkoljenih nemških čet, ki so vzdržale v bojih v junaški vztrajnosti in nerazrušljivem zaupanju do svojih tovarišev, si je začela utirati pot skozi otvorojeno ulico. V tem trenutku, ko so videli boljševiki plavati svoje upe po vodi, in ko so se čutili vsled svojih prerokovanj blamirane pred vsem svetom, se je zatekel Stalin k prav tako obupnemu kakor tudi neskrupuloznemu triku. Ko so mu javili pričetek odtoka nemških čet, je dal kratkomačno uradno javiti, da so bile obkoljene nemške divizije likvidirane. V istih urah, ko se je odigravala osvoboditev obkoljenih nemških čet vsled združitve z nemško glavnino, v istih urah, ko je triumfiralo veliko, tiho junaštvo na bojišču kljub vsem zaprekam, je stala preslepljena svetovna javnost v hipnozi bobnajoče laži o njihovem »smrtnem uničenju«.

Da bi to infamno boljševiško sleparijo popolnoma dokazali in pred vso javnostjo razkrinkali, sem vas, gospodje časnikarji, danes povabil na ta sestanek.

Čast mi je, predstaviti vam tri hrabre oficirje in merodajne poveljnike iz osvobodjenega kotla. Še v soboto, ko so se združili z rešilci, so bili v najtežjem boju z boljševiki. Tamkaj so prispeli v letalu. Führer jih je



Im Nachtangriff über England.

Deutsche Kampfflugzeuge im Anflug auf das Stadtgebiet von London.

PK-Zeichnung, Kriegsber. Lorenz (Atl) (Sch).

v svojem glavnem stanu osebno debatoriral na njih junaške storitve z najvišjimi odlikovanji. Reichsleiter dr. Dietrich je nato predstavil Generalleutnant-a Lieba, General-a Gille-a in Hauptsturmführer-ja Degrelle-a.

Kot prvi je opisal pred časnikarji Generalleutnant Lieb ves potek osvobodilne akcije, ki je prinesla obkoljenim nemškima odredom svobodo in združitev z glavnino nemške vojske. Iz njegovega živga pripovedovanja je izhajalo, da so obkoljeni nemški odredi ponoči — bilo je ob 23. uri — s hladnim orožjem prodrili sovjetske postojanke. Te postojanke so padale ena za drugo: najprej prva, nato druga in slednjič tretja in četrta. Ob četrthi črti je bil najtežji boljševiški odpor, ker se je medtem že začelo daniti in ker je sovražnik lažje vpostavil svoje strelna orožja kakor ponoči. Sovjetska artilerija je skušala s topovi, metalci granat in s tanki preprečiti nemški sunek, toda zaman. V par urah je bila izvojevana nemška smaga in se je izvedla združitev s tovariši izven obroča. Nemške izgube so bile po izjavi imenovanega visokega častnika izredno majhne. Največja masa nemških vojakov se je rešila zdrava iz kotla. General je videl pri tem čudeže hrabrosti, požrtvovalnosti in zvestobe. Tovarištvo med oficirji in moštvom je bilo v teh težkih urah na višku. Kako divja je bila jeza v sovražnem taboru, je bilo razvideti iz nekega sovjetskega brezličnega povelja, ki so ga ujele nemške čete. Poveljnik južnega sektorja sovjetske vojske je bil takoj odstavljen. Nič manj zabavna ni bila neka druga taka sovjetska brezlična brzojavka. Komandant nekega sovjetskega artilerijskega polka je brzojavil komandantom odsekov: »Vi ste tako neumni, da bi vas bilo treba takoj postreliti. Nemcev zopet niste prijeli. Zapovedujem vam, da se pustite privezati pred cev enega izmed vaših topov ter izstreliti v smeri proti Nemcem. Ponovite sedaj moje povelje! In mož je res moral ponoviti to povelje. To je bila jeza — tako je dejal Generalleutnant Lieb —, da nam je uspelo tako vojaško dejanje, iznenadenje in izpad.

General Gille je v svojem izkazu prav tako uničil boljševiške laži. Izrazil je zahvalo hrabremu moštvu, ki ga ni zapustil, kakor je lagal sovjetski radio. Voditelji niso odleteli s letali iz kotla. Ta moskovska laž naj bi podkrepila domnevo, kakor da obstoja razlika med oficirji in moštvom. Zgodilo se je ravno nasprotno: »Mi vsi, General, Oberst in Hauptmann, do zadnjega moža smo ostali v kotlu. Junaštvu naših mož, ki je brez primere, se imamo zahvaliti, da smo se rešili iz kotla.«

Končno je Hauptsturmführer Leon Degrelle v francoščini opisal ves potek teh operacij. Tudi Degrelle je v obširnih izvajanjih razkrinkal sovjetsko laž, obenem pa je izrazil najvišje priznanje nemškemu vojaku in nemškemu vodstvu.

Reichspressechef dr. Dietrich se je nato zahvalil omenjenim trem častnikom za izvajanje, ki so bila sprejeta z velikim pritrditvijo. Dr. Dietrich je izjavil med drugim sledeče: »Vi ste v priprostitih besedah podali resnico, da se je 90 odst. obkoljenih čet prebilo iz omenjenega kotla. Oficirji, ki sedijo tu pred vami, so skozi 14 dni gledali smrti v obraz. Kar so pripovedovali, je resnično dejstvo glede bitke pri Čerkasiju. S tem niso utrdili poti samo zase, temveč tudi za resnico.

Gospodje časnikarji! Z resnico je danes zelo težko na svetu. Doživeli smo sedaj tri eklatantne slučaje očitnega sleparjenja svetovne javnosti po takozvanih zaveznikih:

1. Laž o Cassinu, ki jo je razkrinkal opat s svojim pismom, Vatikan pa s svojo izjavo.
2. Sistematsko prikrievanje dejstva, da so se vršili veliki nemški letalski napadi na London in

# Churchill se klanja Moskvi

Angleški ministrski predsednik je v spodnji zbornici potrdil odvisnost od boljševizma

Kakor doznavamo preko Borina, je angleški ministrski predsednik, ki je molčal od 9. novembra 1943 in v Spodnji zbornici ni podal nikakega poročila o konferencah v Teheranu in Kairu, imel v torek v Spodnji zbornici govor, ki je po vsebini v najhujšem protislovju napram senzacionalnim prorokovanjem angleškega tiska. Angleška javnost je pričakovala, da bo Churchill v svojem govoru rešil vse politične in vojaške probleme. Njegova izvajanja so bila v vojaških zadevah silno previdna, v političnem oziru pa se je Churchill naravnost cedil od samega ljubimkovanja s Moskvo.

Svoj govor je pričel Churchill s trditvijo, da leto 1944 ni nikoli označil kot odločilno. Na ta način je razvrednotil vse prejšnje objave, ki sta jih angleški in ameriški tisk na njegovo vzpodbudo razširila po konferenci v Teheranu. Churchill je tedaj dal razumeti, da se zaveda velikih težkoč, ki se soperstavljujejo anglo-ameriški vojskovanju. To velja zlasti za boje v južni Italiji.

Churchill je nato polemiziral s govoricami o nekem sporu med odgovornimi činitelji nemškega vojskovanja. Te govorce so namreč razširjali stalno njegovi agitatorji. Churchill je moral v svojem govoru s neprijetnimi čutili priznati, da tvorijo nemški narod, stranka in vojska edinstvo, ki ga ni mogoče v ničemer razbiti. Izrazil je svoje razočaranje, da so se razblinile vse spekulacije glede slabitve nemške armade. Dobesedno je Churchill ugotovil: »Bojna moč nemških čet je velika«. Churchillovo razočaranje je veljalo tudi poteku operacij v Italiji. Krivdo za to je pripisoval vremenu, obenem pa je moral priznati, da se stopnjuje napadalni duh Nemcev. Churchillove skrbi glede južne Italije je iskati resnično samo v jakosti nemške vojske. To je Churchill priznal v poročilu, ki mu ga je dal njegov general Alexander. Ta angleški general je izjavil, da so borbe v nettunskem mostišču in na fronti pri Cassinu nadkrilile vse njegove prejšnje izkušnje. Uporabil je celo besedo »strašno«.

V nadaljnjem obravnavanju celotnega položaja je Churchill dal razumeti, da pomenijo boji v Italiji pravzaprav razbramenitev sovjetske fronte, istočasno pa je poudaril, da to nikakor ne pomeni omejitve slave sovjetskega orožja.

3. Laž o likvidaciji kotla pri Čerkasiju, katero so danes oficirji osvobodilnih nemških divizij dokončno uničili.

Sicer je res, da je laž mnogo hitrejša kot resnica, in da tistemu, ki drzno laže, svet tiska laži in jih dalje verjama. Nekoč sem dejal, da se drži naš sovražnik načela: »Kdor hitro laže, dvakrat laže!« To se je zgodilo xlasti pri zadnjih lažeh boljševikov. Prav tako sigurno pa je tudi, da se resnica tudi na področju publicistike končno vendarle prebije, da narodi ne bodo nekaznovano dovoljevali takih laži, dokler je še časnikarjev in

Churchillovi vojaški upi bazirajo na letalskem terorju, ki ga je imenoval »fundament anglo-ameriškega vojskovanja«. Spričo našnjih težkih napadov na London pa je moral Churchill angleško javnost pripraviti na možnost nadaljnjih težkih udarcev proti angleškemu otoku. Govoril je tudi o možnosti uporabe novega nemškega orožja. Tu je izrazil domnevo, da bo šlo bržčas za letala brez meštva ali za raketne projekte.

V zvezi s angleškim letalskim terorjem je moral Churchill priznati, da je angleško letalstvo pri teh napadih izgubilo 48.700 mrtvih in pogrešancev iz vrst pilotov in posadk. To je pa seveda samo delno priznanje. Znano je, da je Churchill doslej bistven del dejanskih letalskih izgub še vedno zamolčal.

Znatno del Churchillovega govora je bil v ostalem posvečen poizkusu, opravičiti izostanek druge fronte z namigovanjem, da je Anglija baje na drugih področjih briljirala s drugimi storitvami.

Churchill je pohvalil tudi Roosevelta. Obenem pa se je Churchill branil glede trditve, da Anglija ne namerava vpostaviti dovolj sil za invazijo. Izrazil je nadalje upanje, da je končno pričakovati vsaj nekaj tudi s strani Amerikancev.

V okviru svojih političnih izvajanj se je moral Churchill jasno izraziti, da je v Teheranu prodrl Stalinovo stališče v vseh vprašanjih, tako v vprašanju Poljske kakor tudi glede Tita. Pri obravnavanju angleškega zdržanja napram jugoslovanski emigrantski vladi, je utemeljil Churchill izdajstvo napram razkralju Petru s boljševiško trditvijo, da je ugled te vlade v očeh Titovih partizanov padel.

Iz tehničnih ozirov nismo mogli objaviti Churchillovih končnih izvajanj v današnji številki, zato jih bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

□ Ministrski predsednik Tojo o spremembah v japonski vladi. Na eni izmed zadnjih sej japonske vlade je obrazložil ministrski predsednik Tojo vroke, ki so dovedli do poslednjih vladnih sprememb. Tojo je izjavil med drugim, da naj te spremembe oblikujejo odnose med vrhovnim poveljstvom in kabinetom še tesneje kot doslej. Narod in vođstvo morata združiti fronte in domovino, da bosta v skupnem naporu vsak sil vraga sovražnika na tla.

publicistov, ki korajžno izpovedujejo resnico z vso strastjo do izražanja resnice. Hrabri oficirji so nam s svojo prisotnostjo omogočili razkrinkanje laži. Mi moramo sedaj priboriti resnici zmago. Boljševiška sleparija od Kanev-Korzuna je razkrinkana. Osvoboditev pri Čerkasiju pa bo zgodovina zabeležila kot najpomembnejši vzgled nemškega vojaštva.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Hauptschriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Dran, Badgasse 8.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsbeldes.

# Siloviti bombni napadi na London

Uspešni nemški napadi na nettunsko mostišče - Srditi boji na južno-italijanski fronti - Nemške podmornice so potopile enajst spremljevalnih rušilcev - Zavezniške letalske izgube nad Reichom

Nemško vrhovno poveljstvo je sporočilo dne 17. februarja, da so nemške čete obnavljale svoje napade v svrhu nadaljnje zožitve sovražnega mostišča pri Nettunu. Jugovzhodno od Aprilije je bil sovražni protisunek, podprt s tanki, zavržen ob velikih izgubah za sovražnika. V odseku Cassino je sovražnik napadel naše postojanke ponovno s jačimi silami. Ti napadi so se razbili v trdih obrambnih bojih. Nemška obalna artilerija je med tem pobijala živahni sovražni ladijski promet v gaetskem zalivu.

18. februar: Južno od Rima je napredoval napad s ciljem zožitve nettunskega mostišča v žilavih bojih ter z dobro in izdatno podporo artilerije in letalstva. V obeh pristaniščih Anzio in Nettuno so bili izzvani požari in razdejanja. Pri Cassinu so naši hrabri grenadirji odbili vse sovražne napade ter vrgli na več mestih vdrle sovražne skupine ob visokih izgubah za sovražnika na njihova izhodišča. Nad italijanskim frontnim ozemljem je bilo 17. februarja zbitih 18 sovražnih letal. Lahke nemške pomorske sile so uničile 16. februarja zvečer severno od otoka Elba dvoje angleških artilerijskih hitrih čolnov.

19. februar: V nettunskem mostišču so se odigravale srdite borbe ob silni uporabi artilerije. Nemškim četam je uspelo obkoljevalni obroč potisniti štiri kilometre južno od Aprilije. Sovražni protinapadi, podprti s tanki, so bili odbiti ob visokih izgubah za sovražnika. Bilo je plena in ujetnikov. Pri Cassinu je vrgel sovražnik namesto utrujenih Amerikancev indijske čete v boj. Indijci so ves dan butali ob višinski blok pri Cassinu. Vsi napadi so bili odbiti, nekateri vdrli pa v protisunku takoj očiščeni. Pred našimi postojankami ležijo brezštevilni mrliči. Kolodvor v Cassinu je menjal večkrat posestnika ter je kopčeno ostal v naših rokah. Južno od gaetškega zaliva je 18. t. m. eksplodirala sovražna križarka ter nato izginila v valovih. Nemško letalstvo je v pretekli noči z močnimi odredi izvedlo težak napad na London. S pomočjo velike množine zažigalnih in eksplozivnih bomb so izzvali nemški letalci obsežne požare in razdejanja v področju mesta.

20. februar: V nettunskem mostišču so se nadaljevali tudi včeraj boji z nezmanjšano silovitostjo. Lastni napadi in sovražni protinapadi so se menjali južno in jugovzhodno od Aprilije ob podpori tankov. Nemško letalstvo je podnevi in ponoči z dobrim uspehom bombardiralo cilje v nettunskem mostišču. V pristanišču Anzio so nastali obsežni požari in eksplozije v municijskih skladiščih. Pred luko Anzio je bila potopljena sovražna transportna ladja s 7.000 brt, dve drugi pa sta bili težko poškodovani. Naše podmornice so potopile v nettunskih vodah troje sovražnih ladij za izkrcavanje, neko tovorno ladjo s 16.000 brt ter dvoje rušilcev. Na južni fronti včeraj sovražnik v prostoru Cassino vsled težkih izgub ob prejšnjih dnevih ni več nadaljeval svojih napadov. Na vsej fronti je bilo mirno. Izjemo je tvoril le odsek severovzhodno od Castelforte, kjer so se razvijali siloviti lokalni napadi. Nad italijanskim frontnim ozemljem je bilo 19. t. m. uničenih 18 sovražnih letal. V jutranjih urah 20. februarja so angleški bombniški odredi bombardirali naselbine v srednji Nemčiji. S pomočjo velikega števila zažigalnih in eksplozivnih bomb so bila zadeta zlasti stanovanjska področja mesta Leipzig. Nemška letalska obramba je uničila 83 štirimotornih bombnikov. Sovražna motilna letala so vrgla v pretekli noči bombe

na naselbine v severni in severozapadni Nemčiji. V času med 11. in 20. februarjem so nemške mornariške sile uničile 12 sovražnih letal.

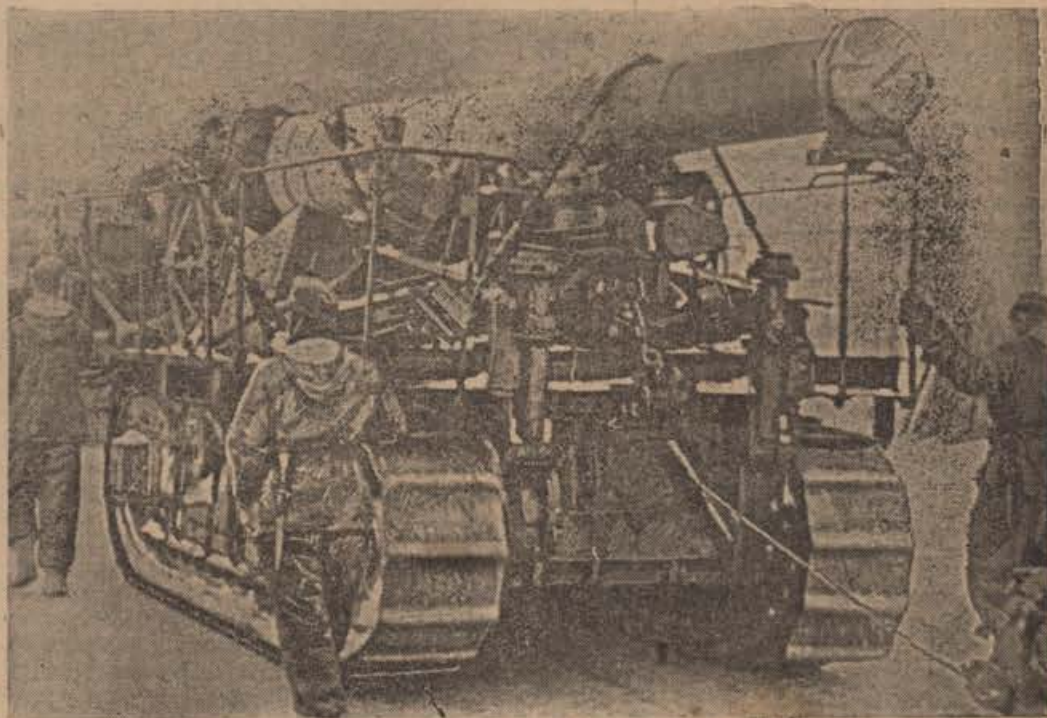
21. februar: V Italiji so se nadaljevali menjajoči se težki boji v nettunskem mostišču. Pri tem so naše čete zavrtele več sovražnih protinapadov, podprtih s tanki. V teku lastnih napadov so uničile nemške čete neko sovražno četo ter obkolile južno od Aprilije neko sovražno bojno skupino. Poskusi, ki jih je delala ta skupina v svrhu izpada, so bili odbiti obenem z razbremenilnimi napadi. Dalekometne nemške baterije so z uspehom obstreljevale luko Anzio in Nettuno. Na južni fronti ni bilo nikakih bistvenih operacij. V opoldanskih urah 20. februarja so bombardirali ameriški bombniški odredi več naselbin v severni in srednji Nemčiji. Mestoma je nastala pomembna škoda, zlasti v Leipzig-u. V ranih jutranjih urah tega dne so angleški bombniški odredi ob sklenjenem oblacnem nebu izvedli teroristični napad na področje mesta Stuttgart. Škoda je nastala zlasti v stanovanjskih delih mesta Stuttgart. Pri tem so bili uničeni kulturni spomeniki, cerkve in javna poslopja. Letalska obramba je pri teh napadih kljub vremenskim neprilikom uničila 49 anglo-ameriških letal, večinoma štirimotornih bombnikov. Nemško letalstvo je v pretekli noči napadlo z močnimi odredi težkih bojnih letal mesto London. Velike množine eksplozivnih in zažigalnih bomb so povzročile znova obsežne požare in rušenja v področju mesta. Naše podmornice so potopile v severnem Atlantiku v žilavih in težkih bojih enajst spremljevalnih rušilcev.

22. februar: Naše čete so v več odsekih nettunskega mostišča kljub žilavemu odporu sovražnika, izboljšale svoje položaje. Napadi na naše nove črte so bili odbiti. Južno od Aprilije obkoljen sovražnik se je moral po skupinah udajati. Nemški letalski odredi so podnevi in ponoči nadaljevali bombardiranje nettunskega mostišča. V luki Anzio sta bili poško-

dovani dve trgovski ladji z 9000 brt., uničenih pa je bilo tudi več skladišč goriva in municije. V popoldanskih urah 21. februarja so ameriški bombniški odredi napadli naselbine v zapadni in srednji Nemčiji. Nastala škoda je majhna. V silovitih letalskih bojih in s pomočjo flakartilrije je bilo zbitih 33 sovražnih letal, med njimi 25 štirimotornih bombnikov. V pretekli noči je vrglo nekaj sovražnih motilnih letal bombe na zapadno in jugozapadno Nemčijo. Hitra nemška letala so v ranih urah 22. februarja napadla področje Londona.

23. februarja: Sovražnik je v nettunskem mostišču nadaljeval svoje brezuspešne lokalne napade. Pri tem je bila neka kompanija, ki je napadla naše postojanke s pomočjo tankov, docela uničena. Pri nadaljnjem čiščenju kotla južno od Aprilije so bili ujeti številni sovražni vojaki. Nemški letalski odredi so nadaljevali svoje napade na mesta iztovarjenja v luki Anzio. Povzročili so nova razdejanja in velike požare. V opoldanskih urah 22. februarja so napadli ameriški bombniški odredi ob močni podpori lovcev kraje ob srednji Nemčiji. Istočasno so prileteli ameriški bombniki v južno Nemčijo in v protektorat. Vsled številnih zažigalnih in eksplozivnih bomb je nastala škoda zlasti v stanovanjskih delih nekaterih mest. Nemška letalska obramba je bila tudi včeraj uspešna pri pobijanju ameriških bombnikov. Uničila je 119 letal, med njimi 95 štirimotornih bombnikov. V pretekli noči so vrgla posamezna sovražna letala bombe na naselbine v zapadno-nemškem ozemlju. Nemško letalstvo je v pretekli noči izvedlo nov učinkovit velenapad na London. Močni odredi težkih bojnih letal so vrgli na mestno ozemlje velike množine zažigalnih in eksplozivnih bomb, ki so povzročile izdatno škodo in obsežne požare.

**Širite Stajerskega Gospodarja!**



Schwerste Waffe an der nördlichen Ostfront.  
Wenn diese schweren Mörser auf Selbstfahrlafette gegen die Sowjets auffahren, dann wissen unsere Grenadiere: Hier kann kein Sowjetansturm etwas ausrichten!  
PK-Kriegsber. Brock (Atl. / Sch).

# Težki obrambni boji na vzhodni fronti

Lep obrambni uspeh nemške vojske pri Nikopolu — Nemške divizije osvobodjene pri Cerkasiju  
Uspešna obramba na ostalih odsekih vzhodne fronte

17. februarja je izdalo vrhovno poveljstvo nemške vojske poročilo, iz katerega izhaja, da so boljševiki jugovzhodno od Krivega Roga napadali brez slehernega uspeha. Vzhodno od Saškova so vdrla naše čete v postojanke zagrizeno borečega sovražnika ter uničile pri tem 36 tankov. Pri Vitebsku je sovražnik s pomočjo tankov in letalstva nadaljeval svoje poskuse prodora nemške fronte. Hrabri nemški grenadirji so v odličnem sodelovanju z artilerijo, metalci min, stigric naskočnimi topovi in letalci po trdih bojih dosegli lep obrambni uspeh. Težki in številni sovjetski napadi so se zrušili v koncentričnem ognju nemškega orožja med jezeroma Ilmen in Peipus ter ob Narvi. V enem izmed tamkajšnjih odsekov sta bila uničena dva sovražna bataljona. — V noči na 17. februar so sovjetska letala bombardirala finsko prestolnico Helsink. Pri tem je bilo zbitih osem sovražnih letal.

18. februar: Sovjeti so pri Krivem Rogu dan poprej napadli z močnimi pehotnimi in oklopniškimi silami. Razvili so se težki boji. V težkih bojih, ki so se odigrali v področju Nikopola, so nemške čete v času od 5. novembra 1944 in med 15. februarjem 1944 tako v napadu kakor tudi v obrambi preprečile močne sovražne poskuse prodora ter prizadejale sovražniku visoke izgube. Zaplenjenih ali uničenih je bilo pri tem 1254 tankov, 533 topov, mnogo drugega orožja in vojnega materiala dočim je nemška pehota sama uničila 56 sovražnih letal. Pri tem uspehu je bilo v veliki meri udeleženo nemško letalstvo. Zapadno od Cerkasija so nemške čete odbile silovite sovražne protinapade, nato pa so vzpostavile zvezo z neko jačjo nemško vojno skupino, ki je bila več tednov odrezana od svoje glavnine. Dotična skupina se je prebila do nemških reševalnih oklopniških odredov. Južno od jezera Ilmen so nemške čete izpraznile neko frontno izbočino skupno z mestom Staraja Rusa po razrušenju vseh vojaških naprav neovirano s sovražne strani radi skrajšanja fronte. Brezuspješni napadi sovražnika z jačimi silami so se odigrali zapadno od jezera Ilmen ter na fronti do jezera Peipus ter ob Narvi. V tem sektorju je bilo uničenih 36 sovjetskih tankov.

19. februar: Sovražnik je ojačil pri Krivem Rogu svoj pritisk. V teku celodnevnih napadov so nemške čete odbile posamezne sovražne sunke ter zajele na raznih mestih globlje sovražne protinapade, obenem pa so sprejele nadaljne dele rešene bojne skupine. Pri Vitebsku so naše čete v času med 2. in 16. februarjem 1944 v trdih bojih zaustavile naskok 50 strelskih divizij in številnih oklopniških odredov ter tako izvojevale v drugi in sedaj končani obrambni bitki nov velik obrambni uspeh. Sovražnik je beležil najtežje izgube na ljudeh in materialu. Nemško letalstvo je uspešno poseglo v boje na zemlji ter je v zračnih bitkah in s pomočjo protiletalske artilerije uničilo nad sto sovražnih letal. Istočasno so bili med jezeroma Ilmen in Peipus ter v področju Narve tudi večeraj odbiti močni sovjetski napadi.

20. februar: Južno od Krivoj Roga je prodrla neka nemška bojna skupina sovjetske postojanke, izvojevala številne vasi ter zalašila neko frontno odprtino. Na obeh straneh mesta so se razbili sovražni napadi. Isto se je zgodilo tudi vzhodno od Saškova, kjer je sovražnik izgubil 26 tankov. Med Pripjetom in Berezino je obnovil sovražnik svoje poskuse prodora, vendar so bili ti poskusi v



Karte zu den Kämpfen im Süden der Ostfront.  
Scherl-Bilderdienst (M).

trdih, menjajočih se bojih preprečeni. V teku uspešnega pobijanja banditov v ozadju srednjega dela vzhodne fronte so varovalne čete kljub trdovratnemu sovražnemu odporu uničile 257 bunkerjev ter preko sto skladišč materiala. Zaplenile so mnogo orožja, živine in živil. Banditi so imeli velike in krvave izgube. Med tem so se razvili živahni boji severno od mesta Velikije Luki in južno od jezera Ilmen. Med jezeroma Ilmen in Peipus ter v področju Narve sovražni pritisk ni prenehal. V srđitih bojih so se izjalovili številni napadi Sovjetov. V koncentričnem artilerijskem ognju so bile razbite sovražne kolone čet in njih zbirališča.

21. februar: Južno od Krivoj Roga, vzhodno od Saškova, južno od Berezine in jugovzhodno od Vitebska so se zrušili številni, deloma s pomočjo tankov izvedeni sovjetski napadi. Sovražnik je imel krvave in težke izgube. Na severnem delu vzhodne fronte so se naše divizije v nekaterih odsekih umaknile na povelje radi skrajšanja fronte. Tudi tu so bili boljševiški napadi odbiti.

22. februar: Naše čete so se zapletle v Krivem Rogu v težke polučne boje s sovraž-

nimi silami. Pri Svenigorodki, vzhodno od Saškova, južno od Berezine in severovzhodno od Rogačeva so nemške čete odbile sovražne napade ob težkih izgubah za sovražnika. Lokalni vdori so bili očiščeni ali pa zapahnjeni. Tudi severno od Velikije Luki so sovjeti zamanj napadali nemške postojanke. Po uničenju vseh vojaških naprav so nemške čete izpraznile ruševine bivšega mesta Cholm v teku predvidene umikalne operacije. Med jezeroma Ilmen in Peipus so se izjalovili v številnih odsekih jačji sovražni napadi. General artilerije Stemmermann, poveljnik zapadno od Cerkasija obkoljene in pozneje rešene bojne skupine je padel zadnjega dne prodora vsled polnega artilerijskega zadetka v njegov avtomobil. Imel je velike zasluge glede nerazrušljive držbe in izpada bojne skupine. Vojska je izgubila v njegovi osebi posebno odličnega voditelja čet.

23. februar: Jugovzhodno od Krivoj Roga so prodrli naši grenadirji s pomočjo naskočnih topov v sovražno postojanko ter prizadejale žilavo se upirajočemu sovražniku v nadaljnih sunkih težke in krvave izgube. Mesto Krivoj Rog je bilo po srđitih bojih ter po uničenju vseh vojaško važnih naprav izpraznjeno. Medtem so se odigrali v področju Svenigorodke in južno od Pripjeta uspešni lastni napadi. Pri iznenadnem letalskem napadu na sovjetsko vzletišče Žitomir je bilo uničenih 20 sovražnih letal. Med tem ko so Nemci južno od Berezine in jugovzhodno od Vitebska odbili lokalne napade boljševikov, so se razvili severovzhodno od Rogačeva težki boji z vdrlimi sovražnimi silami. V severnem odoperacije jugozapadno in zapadno od jezera Ilmen po načrtu. Vzhodno od jezera Peipus so se izjalovili številni sovjetski napadi. Dne 22. februarja je izgubil sovražnik na vzhodni fronti 47 letal.

**Uči se nemščine!**

## Angleške skrbi glede invazije

London se že opravičuje na naslov Moskve  
Anglija si ne more dovoljevati nov Dünkirchen ...

Iz Ženeve poročajo: Moskovski tisk pokaže znova nezadovoljnost glede izostanka anglo-ameriškega napada na evropski kontinent. V londonskih političnih krogih se pa opravičujejo napram tem sovjetskim obdobjem z zagotovilom, da v Angliji ni nikogar, ki bi hotel časovno preložitev namepravane invazije. Nasprotno: angleška javnost je prepričana, da bo invazija v veliki meri odločila vojno, ker anglo-ameriški letalski napadi nad Nemčijo v tem oziru niso izpolnili stavljenih upov.

Iz nadaljnjih angleških komentarjev pa je razvidno, da Angleži kljub vsem nasprotnim zagotovilom nimajo nikake prave korajže in volje za napad. Obe sta namreč v zelo zmernih mejah. Da doslej še ni bila ustanovljena druga fronta, je krivda po angleškem mnenju, pri Amerikancih. V Londonu pravijo, da so napravile težave v Italiji na Amerikance tako silen vtis, da jim je takorekoč zmanjkalo sigurnosti glede uspeha velenapada na Evropo. To razpoloženje se zrcali tudi iz previdnih izjav ameriških vojaških krogov. To se vidi tudi iz izjave, ki jo je podal ame-

riški generalleutnant Sommerwell, ko je dejal: »Invazija v Evropi bo pričela, čim bodo dovršene naše priprave v Angliji. Gre namreč za to, da zberemo največjo množino ljudi, municije in materiala. Ta naloga se pa ne da izvesti brez velikih težav. Invazije ne smemo pričeti prej, dokler nimamo dovolj izgleda za njen uspeh.

V Londonu so postavili to Sommerwellovo izjavo na vidno mesto. Ta izjava naj bi prepričala nestrpne boljševike, da Anglo-Amerikancem pač ne primanjkuje dobre volje, priti sovjetom na pomoč, toda spričo jakosti nemškega utrdbenega sistema se morajo pripraviti izvesti kar najskrbneje. To je potrebno tembolj — tako pravijo v Londonu — ker so pokazali poslednji nemški letalski napadi na London, da bodo doživeli vsi tisti, ki so že pokopali nemško letalstvo, še prav neprijetna razočaranja. Predvsem gre po mnenju angleških krogov za to, da bi spričo invazije lahko nastala taka iznenadenja, ki jih je pa treba preprečiti. Anglija si pač ne more dovoliti novega Dünkirchen-a ...

# Zmagoslavje vere

Gauleiter je govoril  
ob obletnici nacionalsocialističnega upora v Grazu

Pretekli petek zvečer so se zbrali v DAF-dvorani v Graz-u tisoči moži in žene, da bi skupno s starimi borci stranke proslavili 19. februar in da bi v govoru svojega Gauleiterja in voditelja zopet v duhu doživeli tiste ure, ko je štajerska prestolnica kovala svojo zgodovino. Obenem so se zbrali vsi ti moži in žene, da bi in Gauleiterjevih ust sprejeli navodila in izravnave za prihodnje dni. Po vходу štandart in zastav se odpele skupno pesem »Nur dir Freiheit gehört unser Leben«. Po Schillingsovi svečani koračnici je pozdravil Kreisleiter Kollik Gauleiterja dr. Uiberreitherja. V svojem pozdravnem nagovoru je dejal med drugim: »Poslednje leto nas je še bolj ojačilo in nas še bolj odvedlo v brezpogojnost. Če mislimo na leto 1938, nas navdaja ponosni občutek, da se smemo vsi tisti, ki smo odprli vrata bodočnosti, bojevati tudi danes v najtežji preizkušnji našega naroda.« Nato je zaprosil Gauleiterja, ki je že takrat izdal odločilna povelja, naj spregovori zbranim zborovalcem.

Zvahnno je bilo pritrjevanje, ko je Gauleiter v svojem govoru podal pregled viharnih dni 1938. Gauleiter je izvajal nato sledeče: Stranka gleda redko kedar v preteklost, ker je gibaenje, ki deluje za bodočnost. Toda v letu gleda nazaj na tiste nepozabne lepe dneve, ko se je narod z vsem hrepenenjem obločil za svobodo, ko smo bili uporniki, zaverovani v Führerja in Reich. Ne da bi slutili, kako velika doba je takrat pričela, smo pevrzročili pogon razvoja, ki je postal svetovnogedovinskega pomena. Sile polagoma smo pričeli pojmovati vsebinsko tistih dni, ki smo jih smeli takrat sooblikovati z gorečimi srci.

Gauleiter se je nato spomnil zvestih tovarišev, ki so v preteklem letu zapečatili svojo zvestobo s smrtjo na bojišču, nato pa je živopisno našel tiste nepozabne dneve, ko so stari borci v

Graz-u pričeli svoj pohod v svobodo brez orožja, samo s svojimi pestmi in s svojimi gorečimi srci. Šest let je minulo izza tistih dni, od teh pa je pet napolnjeno z bojnim gromom največje vojne vseh časov. Vodstvo je od tiste dobe naprej stopalo pred sonarodnjake samo kot zahtevajoči čimtalji. Pri tem je moralo biti čestokrat trdo in je tu in tam izrvalo nasprotja. Odkriti pa se mu ne more, da je bilo vedno čisto. Ob teh besedah je nastal v dvorani provi vihar navdušenega pritrjevanja.

Pred šestimi leti — tako je nadaljeval Gauleiter svoj govor — smo črpali moč za svoje delovanje iz nerazrušljive vere v naš svetovni nazor. Ta vera nas mora napolnjevati tudi danes v teški borbi za bodočnost našega naroda, kar velja zlasti za obdobje protidurcev. Primera z obupnimi razmerami v petem letu prve svetovne vojne z današnjo sijajno držo domovine nam prikazuje ogromno silo stranke, ki je nemški narod napolnila s trdo odločnostjo. Gauleiter je končno apeliral na vse člane stranke naj bodo vzgled vsem sonarodnjakom, tudi če bi prišli še trši dnevi. Naše življenje velja izpolnjevanju dolžnosti in mi ne bi bili vredni, praznovati 19. februar, ako bi nas dogodki omajali v tistem slepem zaupanju, ki nas je takrat dovedlo do zmage.

Gauleiter dr. Uiberreither je končal s sledečimi besedami: »V tem letu se hočemo še tesneje združiti, zbrati hočemo vse svoje sile, vroči hočemo, če — treba, vse na tehtnico, nato pa hočemo stopiti pred tista vrata, ki zakrivajo bodočnost, v zaupanju, da nam bo Bog podaril zmago.«

Velik je bil vihar navdušenega pritrjevanja vseh zborovalcev, ki so se razšli dvignjenih src po počastitvi Führerja in po odpevanju himen.

## Trideset vojnih členov za nemški narod

Člen 8.

Molk je visoka zapoved vojskovanja. Redki so tisti, ki so jim znane vojaške tajne, ki predstavljajo očrje v življenjskem boju našega naroda in se jih zato ne sme pod nobenimi okoliščinami prepuštili sovražniku. Radi tega ni fair in škoduje javnemu blagru, ako bi kedo hotel siliti vlado z razširjanjem govoric, da bi podala o vojaško važnih in vojno-odločilnih vprašanjih javno izjavo, ki bi koristila sovražniku, lastnemu narodu pa bi v največji meri škodovala.

\*

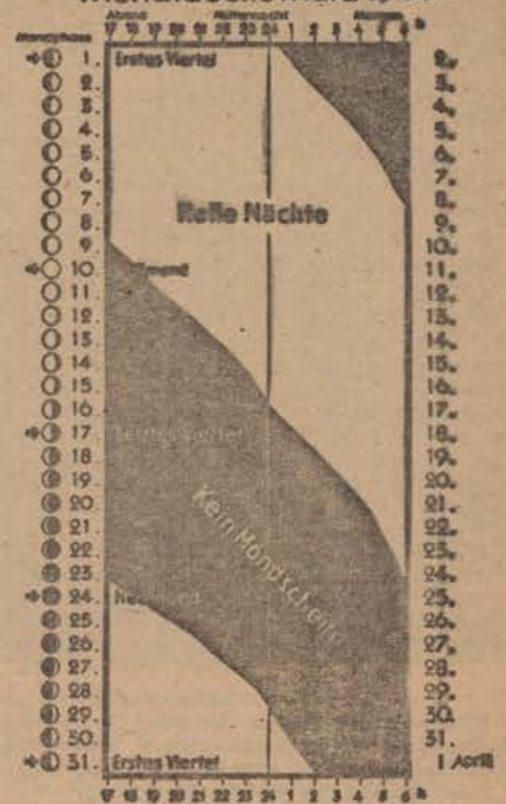
Povsem pravilno je povdaril Reichsminister dr. Goebbels v 8. členu vojnih zapovedi za nemški narod, da je molk eno izmed tistih sredstev, ki pomaga narodu izvojevati največjo bitko svoje zgodovine. Pozabiti ne smemo, da se inozemski agenti in vojni poslužujejo vseh mogočih prilik, da bi doznali to in ono, kar se jim dozdeva važno za izpodjedanje nemške obrambne moči. Zlasti velja zapoved o molku za vse tiste, ki delujejo v oboroževalnih in oskrbovalnih obratih. Na železnici, v avtobusu, na cesti in v gostilni: povsod ima sovražnik svoja ušesa. Mnogi so zakrivali škodo in žrtve bolj radi svoje neumnosti kot morda iz zlobe in pomanjkanja patriotizma. Včasih zadostuje samo mala pripomba, da si nepoklicano vohunsko uho lahko napravi dovršeno silko. Radi tega je najbolje molčati. Kdor hoče koristiti sebi in svojemu narodu, bo molčal. Z molkom bo dokazal svoje zrelost in z molkom bo obvaroval sebe in skupnost pred škodo in žrtvami. To je pravi smisel 8. vojnega člena za nemški narod. Zapoved o molku si bomo torej dobro zapisali v naša srca, obenem pa bomo s krotanjem jezika storili lastni pameti najlepšo uslugo

## Opatova izpoved

Škof Gregorio Diamare o divjaštvu  
Anglo-Amerikancev, ki so brez vsake  
potrebe razrušili samostan  
Monte Cassino

Opat benediktinskega samostana Monte Cassino, Gregorio Diamare, je podal nemškemu poslanstvu pri Sv. Stolici poročilo o tragičnem koncu svojega samostana. V svoji izjavi pravi Diamare med drugim sledeče: »Čprav se je glavna frontna črta vedno bolj približevala Monte Cassinu, se je mislilo na osnovi storjenih in vedno znova razširjenih zagotovil, da bo vsaj samostan kot tak obvarovan pred direktnimi napadi. Do 5. februarja se je nahajala v samostanu samo mala skupina samostanskega občestva ter kakih 15 oseh, med njimi trije moške, ki radi boleznih ali poškodb niso bili evakuirani, ker ne bi bili prenesli transporta. Ker se je pa govorica o sigurnosti samostana trdovratno vzdrževala, je prišlo vedno več ljudi, ki so — četudi proti moji volji — našli zavetišče v okoliških gospodarskih poslopih. 5. februarja so Amerikanci zadeli z granatami eno izmed teh poslopij. Več ubogih žena je tedaj v strahu in joku zaprosilo za zavetišče v samostanu. Iz razlogov človeškega sočutja sem dal odpreti vrata. Žal se je vsula s temi 50 ženami še množica, ki se je preje zbirala v okolici in ki je tako prišla v vse samostanske prostore. 14. februarja popoldan so že bili razširjeni ameriški letaki, ki so pozivali civiliste, naj izpraznijo samostan Monte Cassino. Vsled divjega artilerijskega streljanja si pa nikdo ni upal na cesto. V trenutku bombnega napada dne 15. februarja, je bila tedaj v samostanu velika množica ljudi, od

## Mondtabelle März 1944



Mondtabelle für den Monat März.

Die Stundenangaben sind auf mitteleuropäische Zeit abgestellt.

Scherl-Bilderdienst-Autoflex.

katerih je velik del pokopan pod razvalinami. Znova lahko v vsej obliki zagotovim, da se v svetem področju samostana do tistega trenutka, ko si je mala skupina samostanskega občestva z ranjenci utirala pot skozi razvaline — t. j. do 17. februarja ob 17.30 uri — ni tamkaj nahajala nobena nemška skupina tudi najmanjše jakosti ali pa orožje kakršne koli vrste.« — Gregorio Diamare, škof in opat samostana Monte Cassino.

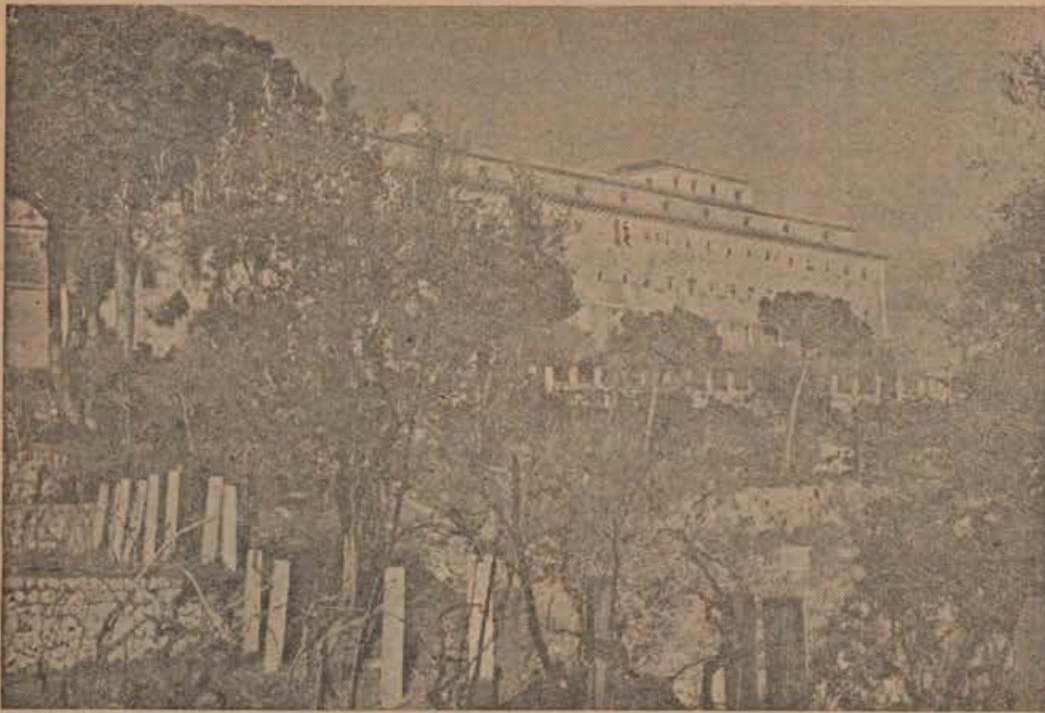
## Laval o grožnji z invazijo

»Francija mora skupno z Nemčijo braniti Evropo!«

Iz Pariza poročajo: Francoski ministrski predsednik Pierre Laval je sprejel v ponedeljek deputacijo županov v Vichyju. Pred to delegacijo je izjavil Laval sledeče: »Danzški koridor je bil največja sleparija v verzajskem diktatu«. Laval se je bavil nato z odgovornostjo francoskih ministrov v sedanjih vojni. Tu je izjavil sledeče: »V naši francoski ustavi smo imeli fundamentalno garancijo: Brez privolitve zbornice ni mogel nikdo začeti vojne. Toda zbornice ni nikdo vprašal. To je bil najvažnejši ugovor, ki bi ga bilo moralo zagrabiti vrhovno sodišče v Rimu.«

Laval se je bavil nato z nevarnostjo, ki bi pretela Franciji v slučaju kakega poskusa anglo-ameriške invazije. Svoja izvajanja je končal Laval s sledečimi besedami: »Skupno z Nemčijo moramo braniti Evropo. Ni druge poti kot je nemško-francosko sodelovanje.«

□ V Titovem glavnem stanu padajo glave. Iz Zagreba poročajo: Po zanesljivih vesteh je izbruhnil v taboru Titovih partizanov odkrit spor. Po boljševski metodi je prišlo do »likvidacije« nekaterih boljševiških prvakov. Glave boljševikov niso v stalni nevarnosti samo v Stalinovem »raju«, temveč tudi tam, kjer se igrajo GPU tudi niegovl namestniki izven Sovjetija.



Gangsterattentat auf Monte Cassino.

Der Stammsitz des Ordens der Benediktiner, das Kloster Monte Cassino, ist durch Bomben und Granaten der Anglo-Amerikaner schwersten Verwüstungen ausgesetzt worden, obwohl sich in ihm und in der näheren Umgebung kein deutscher Soldat befand. — Unser Bild zeigt die Abtei von Cassino vor der Zerstörung.

## POLITIČNI DROBIZ

□ Velike spremembe v vodstvu japonske vojske in vojne mornarice. Ministrski predsednik general Tojo je te dni prevzel posle šefa velikega generalnega štaba. To mesto je doslej zavedel maršal Suqijama. Obenem je prevzel admiral Šimada kot mornariški minister iz rok velikega admirala Naqana dolžnost šefa admiralskega štaba. Podmaršal Ijida je bil istočasno imenovan vrhovnim poveljnikom vojske v domovini. Njegov predhodnik general Uširoku je postal namestnik šefa velikega generalnega štaba in je mimo tega tudi član vrhovnega vojnega sveta.

□ Kam z Rooseveltovim spomenikom? Kako prihodnje je ameriški prezident v svoji deželi, nam prikazuje sledeča zgodba. V nekem severoameriškem mestu so nameravali Rooseveltovi pristaši postaviti svojemu prezidentu spomenik. Nabrall so za spomenik potrební denar, nato pa je nastal velik prepir. Predsednik spomeniškega odbora je hotel namreč pojasniti vprašanje, kje naj bi stal spomenik. Ali morda poleg spomenika George Washington-a? To ni možno, kajti Washington je bil po vsem svetu znan kot mož, ki v svojem življenju ni izustil niti ene laži. Morda poleg spomenika Abrahama Lincoln-a? Tudi to ne gre, kajti Lincoln je bil znan kot velik poštenjak. Spričo takih okoliščin se je izjavil predsednik spomeniškega odbora za sledečo rešitev: Rooseveltov spomenik naj stoji poleg spomenika Kristof Kolumbus-a. To pa radi tega, ker Kolumbus ni vedel, kam je jadral, ker po izkrcaju ni vedel, kje se nahaja, ker po svoji vrnitvi v Španijo ni vedel, kje je eploh bil, in končno tudi radi tega, ker je Kolumbus opravil svojo vožnjo za odkritje Amerike z izpocojenim denarjem.

□ Glad in malarija v angleškem Egiptu. V Gornjem Egiptu narašča število smrtnih žrtev, ki jih zahtevata glad in malarija. Do sedaj je umrlo že nad 12 tisoč oseb. Egiptovska vlada je spričo teh strahotnih razmer votala milijon egiptovskih funtov za rezeže, bolnike in rodbine žrtev gladi in malarije.

□ Tibetški prestol zopet zaseden. V nekem zapadno-kitajskem mestu so te dni proslavili ob navzočnosti 100.000 Mongolov, Tibetancev in Kitajcev ter drugih plemen desetí prepoved ali inkarnacijo takozvanega Pančen-lama, ki je star komaj sedem let. V otroku so spoznali pravega »božjega« naslednika pokojnega Dalaj-lame v Lazi, glavnem mestu Tibeta. Mali Pančen-lama je spoznal v vazah ki so mu jih pokazali, svojo lastnino. Te vase so bile prej last pokojnega Dalaj-lame. Mali Pančen-lama je sedaj sovladar Tibeta.

□ Slovaška in nova Evropa. Šef slovaškega propagandnega urada Tido Gašpar je imel te dni v Turčanskem Sv. Martinu govor o razmerju Slovaške do nove Evrope. Gašpar je dejal med drugim sledeče: Z našo borbo ob strani Nemčije za novo evropsko bodočnost si bomo priborili pravico do svobodne in samostojne eksistence slovaškega naroda v skupnosti evropskih narodov. V tej borbi bomo vztrajali v trdi odločnosti in edinstvu, da bi tako zagotovili vsem Slovakom srečno bodočnost.

□ Tudi Simović je dezertiral v Titov tabor. Pod pritiskom Moskve vedno bolj in bolj razpada emigrantska organizacija okrog bivšega kralja v Kalru. To dejstvo je sedaj potrjeno. Tako je imel bivši povzročitelj državnega udara general Simović po radiu govor, v katerem je pozval »Jugoslovane«, naj se priključijo moskovskemu plečancu Titu. General Simović se je s svojim govorom javno odpovedal kralju Petru. Kakor znano, je bil Simović po 27. marcu 1941 par dni ministrski predsednik »kraljeve« vlade v Beogradu. Bil je eden izmed glavnih hujskačev, ki je pogljal Jugoslavijo v vojno in v razpad. V svojem govoru je ta dični »steber nekdanjega kraljevega režima« izjavil, da se je treba brezobzira boriti proti Petru, češ, da nima Peter z njimi nikakega opravka več. Po Simovičevem mnenju je Titova »vlada« edina »legitima vlada« Jugoslavije.

□ Boljševiško žiščenje. Več švicarskih listov je objavilo članek, v katerem povdarjajo, da je sovjetska vojska tisti činitelj, ki zastopa po razširjenju oblasti streméčo idejo boljševizma. Dovedeno čitamo tu sledeče: »Sovjetski vojski sledi povsod udarniška četa komunistične policije (GPU) in komunistične stranke. Ta udarniška četa začne v zasedenem ozemlju takoj s žiščenjem, t. j. z aretacijami, deportacijami in usmrčitvami. Nato se prične čisto komunistično »glasovanje« o splošni razlastitvi in kolektivizaciji. Temu postopku so se morale leta 1939 v najkrajšem času podrediti Besarabija, Bukovina, Vzhodna Poljska, Litva, Lellandija in Estonska. Samo brezvestnost ali lahkomišelnost lahko zamolčita ali pozabita vsa tista dejanja, ki so dokazana po neštetih avtentičnih poročilih in opisih. Na Finskem je potrdil napad leta 1939 vse tisto, kar je vedel poslednji delavec o boljševizmu. Blizina boljševiške pošasti in sovjetska okupacija sta pomedla s naivnim optimizmom in s tistim načinom bagateliziranja, ki je v zapadni Evropi pospeševal širjenje boljševiških idej. Na Severu poznajo predbro krinke in trike boljševikov za maskiranje ciljev in metod boljše kakor v Zapadni Evropi. S tega vidika je razumljivo narodno edinstvo Finske, prav tako pa tudi bojazen Fincev, da bi postali žrtve boljševiškega moloča.«

□ Morilec prvega razreda. Angleški general sir Arthur Harris, ki vodi kot šef angleških bombniških odredov teroristične napade na Nemčijo, je prejel od Stalina najvišje sovjetsko odlikovanje: red Surova I. razreda.

□ So že zopet krášli švicarsko nevtralnost? Iz Berna poročajo: Švicarske oblasti so uradno ugovarile, da so tuji bombniki preleteli švicarske ozemlje 21. februarja med 3.15 in 4.05 uro, in sicer vzhodno od črte Laufenburg—Sargan. Švicarski listi pripominjajo k temu, da so bili te bombniki, ki so napadali južno Nemčijo in ki so se vračali po svojem podviqju preko Švice na svoja izhodišča.

□ Generalfeldmarschall Rommel v Normandiji. Na svojem inspekcijskem potovanju vzdolž Atlantskega branika je Generalfeldmaršal Rommel ta dni obiskal tudi utrdbé v Normandiji. Obiskal je najmanjša gnezdišča odpora in je s posebno pozornostjo pregledal tudi gosta polja morskih min v obalnem sektorju. Na koncu svoje inspekcije je pregledal tudi pomorsko trdnjavo Cherbourg in njene močne utrdbé.

□ Zaščita nacionalnih interesov. Turški list »Son Telegraf« odgovarja listoma »Times« in »Sunday Times« na neka vprašanja takole: »Edini interes Turcije v tej vojni je v tem, da brani s težkimi žrtvami ustvarjeno novo domovino in lastne nacionalne interese. Turcija ni imperialistična, ne pričakuje pa tudi priložnosti za puštolovščine. Turški narod noče biti jagnje za klanje, pripravljen pa je — ako treba — vojskovati se tudi tretjič za svojo neodvisnost.«

□ Sovjetsko odlikovanje za generala Eisenhowerja. Predsedstvo vrhovnega sveta Sovjetske Unije je odlikovalo ameriškega generala Eisenhowerja z redom Surova I. razreda. Kakor poroča agencija Tass, je dobil Eisenhower to odlikovanje za »odlične zasluge v vodstvu operacij ameriških čet proti Nemcem«.

□ Čangkajskova Kitajska — krma za topove. Kitajska agencija Central News je razširila izjavo, ki jo je v zvezi z neko izjavo ameriškega generala Mac Arthurja ponatisnil list »United States News«. Dotična izjava se glasi tako-le: »Kitajska mora za Anglo-Amerikance nositi glavno breme vojskovanja proti Japoncem«. Ta izjava je izzvala v velikem krogu okolice maršala Čangkajska razočaranje in gnjev. V teh krogih so si itak že na jasnem, da upi, ki so bili izzvali vsled iluzijsko-nestitnega poročanja o razvoju pacifične vojne, itak ne odgovarjajo dejstvom. Mimo tega povdarjajo v teh krogih, da nosi Kitajeka že skoraj sedem let težko breme vojskovanja, ne da bi ji bil Angleži in Amerikanci učinkovito pomagali. Če mora sedaj (v sedmih letih oslabljena) Kitajska biti zopet glavni nosilec ofenzive proti Japoncem, je to po mnenju kitajskih krogov v Čungkingu zelo slab znak za trenutno stanje anglo-ameriških podvigov.

□ Politično gibanje v Bolgariji. Preteklo nedeljo so imeli v Bolgariji nad sto političnih zborovanj. Govorili so ministri, poslanci in visoki uradni direktorje za nacionalno propagando. Govorniki so razlagali narodu zunanjo in notranjo politiko Bolgarije, obenem pa tudi vprašanje ustanovitve že imenovane »Skupnostne straže«. V Burgasu je govoril trgovinski minister dr. Vazov, ki je dejal med drugim, da je služila bolgarska zunanja politika izključno interesom bolgarske države, kar velja tudi glede bodočnosti. Glede Turcije je podčrtal dr. Vazov dejstvo, da so bolgarako-turški odošaji danes vseskozi prijateljski. Minister je končal svoja izvajanja z besedami: »Sleherni Bolgar naj doprinese svoj delež k narodnemu edinstvu«. V alicnem smislu je govoril notranji minister Kristov v mestu Ruse.

□ Anglo-Amerikanci so izgubili doslej v Italiji sto tisoč mož. Vojaški krogi portugalske prestolnice cenijo anglo-ameriške izgube na italijanskih tleh na okrog sto tisoč mož. Najhujše izgube pripisujejo bojem pri mestu Cassino. To cenitev so baje potrdili tudi že v Angliji in v Zedinjenih državah. Churchill je v Spodnji zbornici ocenil angleške izgube v času od 3. septembra 1943 do 12. februarja 1944 na 36.626 mož. Ameriški vojni minister Stimson pa je za isto razdobje ocenil ameriške izgube na 38.741 mož, t. j. na sedem močnih divizij. Strategični dobitok pa ni v nikakem razmerju do velikih izgub. Kljub premoči, ki je nikakor ne gre podcenjevati, so Amerikanci napredovali v času od 2. novembra prejšnjega leta v svojih frontnih odsekih samo za štiri in pol kilometra, Angleži pa okrog 18 kilometrov.

# Usoda meščanstva v komunistični družbi

Ljubljansko »Jutro« je pred kratkim objavilo pod gorjim naslovom in pod peresa F. K. izredne zanimiv članek, ki ga v celoti priobčujemo:

»Vse delovanje OF je že davno postalo najštetajši komunizem. O tem ne more dvomiti nihče. Več dejstva so pokazala, da njima »osvobojevanje« OF najmanjšega opravlja z narodnim vračanjem in celo ne z obstankom slovenskega naroda. Medtem pa, ko je to spoznala in uvidela že ogromna večina vsega slovenskega naroda, se deba med našimi meščani še vedno tako, ki so ali tako brezmejno naivni, ali pa tako udarjeni s sluzjo, da se ne zavedajo, kaj bi zanje v resnici pomenila zmaga komunizma na Slovenskem. Tem važjaje naslednje ugotovitve:

Kakor je bila francoska meščanska revolucija načelno usmerjena proti aristokraciji in sploh fevdalni gospodi, v kateri je videla element, ki ga je treba odstraniti, tako je komunistična revolucija načelno usmerjena proti vsem slojem naroda, tudi tisti proti meščanstvu. Če se je pa francoska meščanska revolucija zadovoljila s tem, da je sloja, proti kateremu se je borila, t. j. fevdalnemu svredu, odvzela samo njegove privilegije, gre komunistična v svojem boju proti meščanstvu mnogo dalje: njen cilj ni več in nič manj kakor popolno iztrebljenje meščanstva, in to dobesedno in stvarno, ne samo teoretično. Prva rešila boljševizma je: meščanstvo mora izginiti! Da pa izgine meščanstvo, morajo najprej izginiti tisti, ki ga ustvarjajo, t. j. meščani. V SSSR se je to že izvršilo. Tam ne obstajajo več niti meščanstvo, niti meščani. Po ogromni večini so jih boljševiki iztrebili »likvidirali«, tistim pa, ki so po karikaturni koli nakičuju užili »likvidacije«, je bila namenjena najstrašnejša usoda, ki sploh more zadeti človeka v življenju: roparji niso bili samo vsa, kar so imeli, ampak so bili tudi postavljeni v sužnje in odgnani na prisilno delo pod najhujše politični nadzor in boljševiške policije.

Neznanje pa vprašanje: kdo je po komunističnem pojmovanju meščani? Zdi se, da del slovenskega meščanstva tega ni še do konca doumel, in živi še vedno v usodni moči. Po komunističnih pojmih je meščan vsak človek, ki si ne služi kruha dobesedno s delom svojih rok, t. j. s fizičnim delom, in samo s tem. Meščan je, kar je same po sebi nesmišljive, vsak tovarnar, trgovec in bančnik ter tudi občan, ki seposlužuje pomočnike in delavce. Meščan je dalje tudi vsak državljan in zasebni

uradnik, a potem sploh vsak nameščeneec, ki ni aktiven beseec komunizma in z njim do temelja prekvalen. Meščan je prav tako vsak pripadnik svobodnih poklicev: zdravnik, odvetnik, inženir, lekarnar, živnozdravnik, geodet, šumar, novinar, umetnik, pisatelj itd. Meščan pa je nazadnje tudi vsak trgovski nameščeneec in pomočnik, vsak obrtniški pomočnik, vsak prvi delavec in naposled tudi ročni delavec, če ga iz meščanstva ne izključuje direktna in priznana pripadnost h komunistični partiji.

Pojem meščana, dači je za sociologa zelo jaseen, za komuniste torej ni tako preprost, kajti te dovoljuje nekaterim kategorijam meščanstva prehod iz meščanstva v proletariat in v komunistično družbo. Tako meha n. pr. profesor, zdravnik, inženir, uradnik, nameščeneec itd. biti meščan, če se sam priznava h komunizmu in mu komunizem to pripadnost prizna. Ni torej dovolj, da se kdo smatra sam za komunist ali celo samo za simpatizerja s komunistom! Imeti mora predvsem potrđilo, da ga je komunistična stranka kot takega sprejela in priznala. Te prehode pa priznava komunizem samo zato, da opraviči na zunaj dejstvo, da komunizma dejansko nikjer ne vodijo pravi ročni delavci in rojeni proletarci, ampak vedno le »bivša« gospoda, ki ni nikoli okusila ročnega dela in resničnega življenja delavca.

Medtem pa, ko pridejo tovarnarji, bančniki, trgovci, hišni posestniki, vsi najemniki itd. takoj pod udar »likvidacije«, osebne in premoženjske, t. j., da se razleste in pobijejo in že načeloma ne morejo biti prevedeni v novi komunistični družbeni red, je ostalim meščanom kakor smo videli, dana pogojna možnost včlenitve v ta novi sistem. Tako morajo: 1. odreči se svojemu premoženju; 2. sprejeti delo in položaj, ki jim ga komunizem dodeli; 3. odreči se vsem državljanjskim pravicam, ne da bi se s tem otresli tudi državljanjskih dolžnosti; 4. odreči se vsakemu poskusu meščanske miselnosti; 5. biti pripravljeni na to, da bodo morali čim hitreje izginiti s sveta, da izgine na ta način s njimi tudi še zadnji spomin na nekdanjo meščansko družbo.

To važja ovreda samo za tiste pripadnike meščanskih kategorij, ki so se komunizmu brezpogojno uklonili in so v komunistični družbi dobili posebno milost, bodisi, ker so si pridobili za komunizem zaslug, bodisi, ker se komunistični družbi s svojimi znanjem (zlasti zdravniki, inženirji itd.) nespogljive potrebni, dokler si sama ne vzgoji svojih vlasti nasračaja, ki jih more zamenjati. Čim se to zgodi, pridejo tudi oni na vrsto kot nepo-

treben material in nevaren preostanek bivše meščanske družbe in pod udar »likvidacije«. Ta likvidacija se izvrši potem navadno na te-le načine: 1. naprt se mu proces radi te ali one krivde, najčešče radi »delovanja v škodo komunističnega reda«, in se ga obsodi in ustrelj; 2. deportira se ga in vrakne v taborišče za prisilno delo, kjer kmalu shira; 3. izloči se iz delovne skupnosti in s tem izroči smrti zaradi lakote. Celo tisti pripadniki bivšega meščanstva, ki so bili že pred zmago komunizma včlenjeni v komunistični stranki (če niso sami med vodilnimi revolucionarji), padeje prej ali slej v nemilost in izginejo, kajti komunizem stremi za tem, da prenese čimprej vse na tiste komuniste, ki so zrasli in bili vzgojeni že v komunistični družbi in torej niso obremenjeni s spomini na kakršno koli prejšnjo meščansko ureditev.

V komunistični družbi ni zasebnega tovarnarja, trgovca ali uradnika (v kolikor ne dela sam s svojimi lastnimi rokami), ni hišnega posestnika, ki bi oddajal stanovanja (le komunist same imee enodružinsko hišo, katere pa njegovi otroci ne smejo posedovati), ni advokata (ta stan je sploh odpravljen), ni sploh nobenega svobodnega poklica niti ne pisatelja in slikarja, in naposled sploh ni nobenega človeka, ki bi mogel zaposlovati druge, ker je edini delodajalec izključno samo država. Vsakdo mora delati tisto, kar mu določijo in kjer mu delo določijo.

V SSSR je bilo meščanstvo (v kolikor ni pobegnulo v emigracijo) po omenjenih načelih in postopkih do konca likvidirano, in do pike enako bi bilo tudi pri nas, če bi zmagal komunizem OF. Kar bi ne bilo meščanov takoj pobitih, bi bili obsojeni na počasno »likvidacijo«. Samo idiot se more slepiti v upanju, da bo zato, ker je daroval nekaj tisočakov za O. F., ali ker odobrava njegovo početje, ali ker se ne upa ganiti s pristom proti komunizmu, v primeru uvedbe komunističnega reda, mogel ohraniti tudi samo del svojega premoženja, svojih podjetij, stanovanjskih hiš, delavne itd., ali bo mogel kakor koli nadaljevati svoje doseganje življenje.

Meščanstvo je prvi sloj, ki ga mora in hoče komunizem uničiti do temeljev, če hoče ostati dosleden svoji ideologiji. Med komunizmom in meščanstvom ni kompromisa, ga ni bilo v SSSR in ne bi bilo pri nas, ne kjer koll. Zato je skrajni čas, da se neba tudi še zadnji ideotizem drugačnih upov. Stvarno obstoji samo ena parola boja: ali pade komunizem, ali pade meščanstvo! Slovenski kmet, ki je bil postavljen pred enako odločitev, se je odločil v stranjenih vrstah. Med kmeti ni več pristalev OF. Ali se bodo med meščani še vedno dobili ljudje, ki so manj razumni in bolj kratkovidni?

**Bankrotni budžet Turčije.** Turška narodna gospodarska bo 6. marca končala svoje počitnice. V novem sedenju bo obravnavala v prvi vrsti državni proračun, ki ga je finančni minister ravno to dni dokončno sestavil. Državni proračun Turčije predvideva rekord izdatkov in dohodkov v višini 1.100.000.000 turških fantov. Več kot polovica teh izdatkov gre na račun vojnih izdatkov. Vojniške pozicije proračuna so se zvišale v primerjavi s letnim proračunom za več kot 30 odstotkov.

**Velik poraz konservativcev v Angliji.** V okraju West Borbyshire so imeli te dni nedoznamo volitve za Spodnjo zbornico. Zmagal je kandidat neodvisne socialistične stranke s 4561 glasovi. Vladni konservativni kandidat je propadl. V Londonu je ta poraz konservativcev izrazil veliko nezadeneje, med konservativci pa neke vrste peparjanost. List »Daily Express« je mnenja, da je njihalo političnega razpoloženja udarilo zelo v smar na levo.

**Mehikanci so v Ameriki nezahvalni.** Bivši ameriški podpredsednik Willes je napisal članek, v katerem se zelo pritožuje nad dejstvom, da v jugoslovenskih državah Severne Amerike nepriznane postopeje s priseljensimi Mehikanci. Tako n. pr. mehikanska deca ne sme obiskovati ameriških ljudiških šol. Z Mehikanci postopaje tako, kakor s črnci, zato se Mehikanci v nekaterih krajih ne smeje voziti v vagonih, ki so določeni samo za belohodce. V mnogih mestih ne smeje Mehikanci obiskovati kino-gledilšč in hotelov. V delavskih predmestjih, v katerih žive večinoma Mehikanci, je prišlo radi tega že do divjih spopadov. Mehikanska vlada je vložila proti takemu postopanju v Washingtonu svoj protest; ker pa Rooseveltova vlada v tem pogledu posemexnim zveznim državam ne more ničesar predpisovati, grozi Me-

hika, da se bo več pošiljala Amerikancem svojih delavcev. Kakor je razvidno, obstojajo v tolikanj opovami »svobodni Ameriki« vendarije plemenatske razlike!

**Napad na Badoglia.** Kakor poročajo iz Rima, je neki neznanec streljal dne 7. februarja na avtomobil, v katerem se je vozil izdajalski maršal Badoglia, ki se je pravkar nahajal na poti v rezidenco Viktora Emanuela. Krogla je ranila boferja. Baga trized storilcev so zasačili policisti, ki so spremljali maršala na motornih kolesih. Južnoitalijanske oblasti molče glede identitete storilca, kljub temu pa so razširjene govornice, da gre za nekoga komunisti, ki je dobil nalogo za odstranitev Badoglia in svrhu ustanovitve nove komunistično-demokratske vlade.

**Nesramna žalitev generala Franca.** Sovjetski list »Vojna i Rabočij Klas« je v izdaji od predtrente sobje nesramno ozmerjala španskega državnega šefa, generala Franca, nazivajoč ga z benditom. Boljševiški list je napisal med drugim sledeče: »Španska nevarnost je figov list. Franco upa, da bo iz te vojne — pa naj se zgodi kar koli hoče — izšel s suhim nogami. Narodi Evrope bodo pa poskrbeli, da se to ne bo zgodilo«.

**Opat Diamare pri papežu.** Iz Rima poročajo: Opat samostana Monte Cassino, ki so ga anglo-ameriški letalski gangsterji skupno z artiljerijo cesnili v praš in pepel, je prispel v spremstvu menihov v Rim, kjer ga je sprejel papež Pij XII. v privadnih avtomobilu. Opat Diamare je pri tej priliki papežu iztrpno poročal o uničenju samostana, nakar mu je papež podelil apostolski bleposlov. Obenem se mu je zahvalil za njegovo delovanje. Opat je potrđil papežu, da je samostan samo še kun razvalin.

**Bolgarija je na svojem mestu.** Iz Sofije poročajo: Notranji minister Kristov je nadaljeval

te dni svoje razgovore glede združitve vseh bolgarskih nacionalnih sil v nestrankski organizaciji »Skupnostna straža«. V imenu bolgarske pravoslavne cerkve je vidinski metropolit Neofit pozval bolgarski narod v posebnem oklicu k edinstvu in k zboru pod zastavo domovine. V tem oklicu pravi škof, da se sovražnik ne opira na pravičnost, temveč na silo. Z okrutnimi sredstvi brez primere hoče ta sovražnik oslabiti in zlomiti voljo Bolgarije. Toda zmagala bo Bolgarija, ker je pravica na njeni strani. Delavski sindikat je izdal oklic, namenjen bolgarskim delavcem. Z oklicom na zadnje preizkušnje, ki so doletele Bolgarijo, savaja oklic med drugim vse tisto, kar je bilo v zadnjem času storjenega za delavstvo. Tako so ustanovili delavske menze, nadalje konzumne zadruge, obenem pa so bile zvišane mezde in rodbinski prispevki. Oklic daje priznanje delavskim voditeljem, ki so po sovražnikih gangsterskih napadih na Sofijo in druga mesta ostali na svojih mestih. Delavstvo se nadalje poziva, da sledi tem vlogledom in da ne posluša anarhističnega prišepetavanja. Tudi bolgarsko učiteljsko združenje je izdalo oklic, v katerem se zahvaljuje za potrđovano zadržanje vseh tistih članov, ki so bili prizadeži po terorističnih napadih na Sofijo in druga mesta. Bolgarija — tako končuje oklic — ima pričakovati še mnoge preizkušnje, toda sovražniki naj vedo, da duha bolgarskega naroda ne bodo mogli zlomiti.

**Badoglio preganja simpatizerje fašizma.** Znani izdajalski maršal Badoglio je imenoval nedavno državnega komisarja, ki bo imel stikati za vsemi tistimi osebami, ki so postale sumljive radi svojih simpatij za fašizem.

**Japonska in Hrtvatska.** Japonska vlada je imenovala legacijskega svetnika Miura prvim japonskim poslanikom v Zagrebu.

# Bilder aus dem Kriegsgeschehen



Feldherr und Grenadier am Atlantikwall. Modernste Befestigungsanlagen, in zahllosen Schlachten bewährte Grenadiere und die überlegene deutsche Führung — sie werden jede Landung der Anglo-Amerikaner zu einer schweren Niederlage für den Feind machen. Generalfeldmarschall Rommel wohnt einer Abwehrrübung in einem Abschnitt des Atlantikwalls bei.

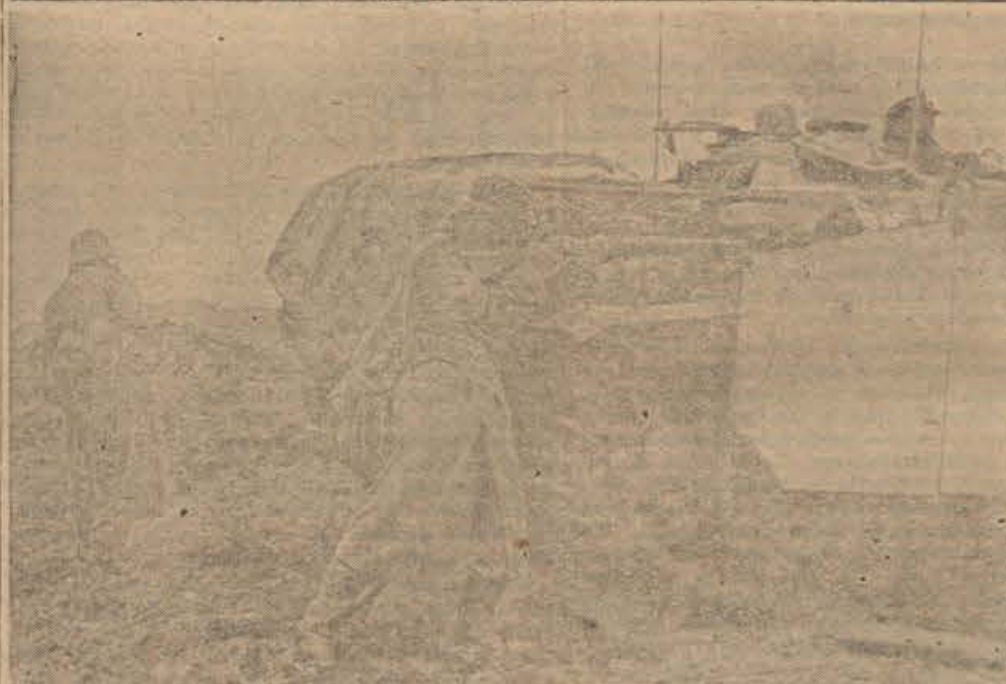
PK-Kriegsber. Jesse (Sch).

## POLITISCHE BELEZKE

□ Petrova klika v stanju razpada. Jugoslovanska emigrantenska organizacija, ki se je zbrala iz početka okrog bivšega kralja Petra, je prispela dozdevno do svojega konca. Kakor poročajo iz Londona, je več odličnih jugoslovanskih generalov in politikov romalo v boljševiški tabor. »Ministrski predsednik« Purić je zato odredil, da se ustavijo izplačevanja pokojnim tem bivšim ministrom in generalom.

□ Maršal Zukov — Stalinov vojaški namestnik. Kakor poroča sovjetski informacijski urad, je bil sovjetski maršal Zukov, dosednji šef generalnega štaba sovjetske vojske, imenovan Stalinovim zastopnikom v njegovi lastnosti vrhovnega poveljnika vseh sovjetskih čet.

□ Čangkašek se seli. Kakor poročajo preko Londona, se namerava maršal Čangkašek s svojo vlado preseliti iz sedanje zapadno-kitajske prestolnice Čungking v Čengtu, staro pokrajinsko glavno mesto pokrajine Sečuan. Priprave za preselitev so baje že v polnem teku.



Im Schutze von Sturmgeschützen

gehen Granadiere bei einem erfolgreichen Gegenstoß an einer Rollbahn vor um brechen den noch vereinzelt blückernden Widerstand der Sowjets. PK-Kriegsb. Koblach (Sch).

Bunkerbau in der Wintersonne.

Zum erstenmal seit Wochen liegt strahlender Sonnenschein auf den Kampfzonen an der Rollbahn. Mit entzücktem Oberkörper schaffen die Männer einer Artillerieabteilung im tiefen Schnee zu Bau ihrer Bunker.

PK-Aufn.: Krieger Jacob (Sch).



Vom Kampf unserer Fallschirmjäger im Landekopf Nettano.

Nach einem erfolgreichen Angriff auf eine Anhöhe ist eine kurze Schnaupause eingetreten. Die Schwere des überstandenen Sturmes ist aus den Gesichtern der Männer zu ersehen.

PK-Kriegsber. Schneiders (Sch).



Am Entfernungsmesser wird der Flugweg des Feindfliegers genauestens verfolgt.

PK-Kriegsb. Engelmann (PSZ / Sch).



Kurz vor dem Gegenstoß.

Grenadiere, die den Stoß zum Gegenstoß erwarten, beobachten den Anflug unserer Stukas die die Feindstellungen durch weitgezielte Bombenabwürfe sturmreif machen sollen.

PK-Kriegsber. Vorpahl (Sch).

»Sie ziehen wieder ab!«

Feindliche Aufklärer haben versucht, den Sperrgürtel am Atlantikwall zu erkunden, aber vor dem wohlgezielten Feuer der Flak mußten sie unverrichteter Dinge wieder abziehen.

PK-Aufn.: Kriegsber. Engelmann (Sch).



## Tote Stadt im Skiptarenland

PK. Hätte nicht das schmale weiße Minarett über die niedrigen Kalksteinhäuser geschaut, wäre den Gebirgsjägern auf ihrem Marsch nicht bebaut worden, von Griechenland hinüber in dem wildromantischen Bergland Albanien zu sein. Zwar ist das eintönige steinere Grau der Felsen, das sie nun tagelang sahen, gleichgeblieben und kein Schlagbaum oder Zölner hat verraten, wo das kleine und doch seit Jahrhunderten umkämpfte Land seine Grenzen hat. Und es war nicht die kalkstaubbedeckte Straße, die seit der neueren Zeit das Land nach dem Süden durchzieht, auf der sie die stille Stadt erreichten. Schmale Bergpfade, über rauschende Bäche und spärlich bewachsene Wiesen hinweg, führten sie hinein in das unruhige Land, wo seit ein paar Monaten kommunistische Banden unter englischer Führung das Volk aufwühlten gegen die ordnenden Mächte. Wie ein Denkmal aus der Illyrierzeit sah die Stadt auf dem Felsen aus der Ferne aus: Wären nicht neuzeltliche Bauten zwischen die massiven hellen Häuser gestreut, glaubte man eine ausgegrabene Stadt vor sich zu haben. Blendendweiß strahlten die Bauten die Sonne wider, während ein warmer Wind, wie daheim im Frühjahr, im breiten Tale zwischen den Zweitausendern wehte.

Fast unberührt von der Welt — es führen nur schmale Saumpfade zur Stadt auf dem Felsen — bewahrte sie ihre Eigentümlichkeiten, denn kein Auto störte die Ruhe und nicht einmal zweirädrige Karren haben hier Daseinsmöglichkeiten. Der Esel allein ist ungekrönter Herrscher des Verkehrs. Fast furchterregende Stille gähnt aus den kleinen viereckigen Fenstern, die meist nach türkischer Sitte mit Eisenstäben vergittert sind. Die schmalen Gassen sind wie ausgestorben. Ein halbvolleres Glas mit schillerndem Wein, glimmende Holzstückchen auf dem offenen Herd und beiseitegeschobene würzigduftende Speisen sind untrügliche Zeugen hastig geflohener Wirtsleute und Gäste. Auf der dicken Steinmauer der Hauptstraße sonnten sich ein paar Katzen und vermißten noch nicht ihre Putterspender, die kopfberaus mit den Banditen in die Berge rannten. Nur die Hunde an den Ketten bellten, als die ersten Jäger vorsichtig in die Behausungen am Rande der toten Stadt schauten.

Hier schwiegen die Waffen. Die Banditen haben die unwegsamen Berge für den Kampf aus dem Hinterhalt gewählt, die Menschen dieser Stadt in ihre Reihen gepreßt und zum aktiven Kampf gezwungen, nachdem sie zuerst nur ihre Sympathie kundtaten. Aus dem verlassenem Lazarett drang ätzender Karbolgeruch heraus und die Betten stan-

den aufgewühlt da, als wären die Verwundeten erst vor vier Minuten abtransportiert. Sicher wurden sie mit dem großen Haufen der Flüchtenden in die Felsen gezerrt. In der Feldapotheke lagen Medikamente in alle Winkel zerstreut, nur das allemotwendigste Verbandzeug wurde von ihnen mitgenommen. Schwarzverhüllte Frauen hockten vor ihren Türen und erwarteten stumm ihr weiteres Schicksal und teilnahmslos sahen sie die Jäger an, die von dem Berg herab in die verlassen Stadt kamen. In der Eile und unter dem Druck der rasch vorwärtsstößenden Gebirgsjäger, die den ersten Widerstand am Tage zuvor gebrochen hatten, ließen die Banditen vieles vielen: Listen und Zettel mit den Namen der Angehörigen und andere Aufzeichnungen. Empfangsbestätigungen über Waffen und Verpflegung. Unter Heu und Maisstroh verborgen: Minen, fix und fertig zum Gebrauch. Da ein Stahlhelm mit Sowjetstern, Hammer und Sichel. Und zum Ergötzen der Landsrer daneben die Hüllen der Verpflegungsbomben mit dem britischen Löwen und Krone, wie sie natürlich von englischen Flugzeugen in den albanischen Bergen abgeworfen wurden. Und auch der Tisch in der Taverne zeigte die Gesinnung der Gäste: Eingravierte kommunistische Symbole! Tolle Politiker müssen diese Banditen sein: Löwe und Krone, Sichel und Hammer treulich vereint!

Das Dorf in der Nachbarschaft bot noch mehr Überraschung: Da türmten sich die Minen gleich zu; Decke, die Munitionskästen daneben in Reih' und Glied im Lager. Eine tadellose Sendeanlage war im letzten Augenblick zerstört worden und die nahen Betten in der kleinen Villa waren noch warm von den englischen Herren. Und die wollenen Decken und sonstige Utensilien für die bequeme Ausstattung der Unterkünfte zeigten das Signum ihrer Londoner Fabrikanten. Viele Tabakdosen und Teebüchsen, Konserven und Zigaretten fanden in dem kargbemessenen Reisegepäck keinen Platz mehr und auch das kleine Motorrad nicht, das zusammengelegt in einer Bombe einst vom Himmel fiel.

Der Oberjäger, der sich die Beute besah, dachte beim beschaulichen Betrachten der Kostbarkeiten an die zerlumpten und ausgehungerten gefallenen Banditen, die im Solde Englands und Moskaus die Waffen gegen die deutschen Soldaten erhoben. Die »Extraprimaverpflegung« war nur für ihre englischen Kommandeure bestimmt, deren vornehme Schneideruniformen noch in den Schränken baumelten. Und kopfschüttelnd lesen die Landsrer die Flugblätter, die von Freiheit erzählen, die sie den albanischen Menschen bringen wollen. Die alten Phrasen von Glück und Wohlstand, wenn sie mithelfen, die »Hunnens« zu schlagen. Aber

was hinter den Symbolen von Hammer und Sichel steht, haben die Gebirgsjäger im weiten russischen Land in harten Kämpfen selbst erlebt und gesehen. Kriegsbericht Fritz Haas.

## Inselsprünge auf die Adria

Sturm gegen Berge, Wolken, Meer und exportierte Banditen.

PK. Es scheint tatsächlich nur sprunghaft zu sein von der dalmatinischen Küste auf dieses vorgelagerte Inselgewimmel, so daß man aus der Vogelschau gesehen meint, alle wie einen Bach von Stein zu Stein überspringend trockenen Fußes erreichen zu können. Eine Insel als Sprungbrett für die nächste.

Jede Insel ist aber auch ein kleines Bollwerk für sich, eine Naturfestung, die man Wind und Wetter abtrotzen muß, die einem feindselig die kahlen Felsrücken zeigt, wenn sie es nicht vorzieht, sich vollständig hinter Regenwände und undurchdringliches Wolkengebredel zu tarnen. Sodas also jede einzelne dieser kleinen oder größeren Inseln ein grotesques, verkleinertes Ebenbild des ganzen Balkans darstellt, von dem sie in Urweltkatastrophen abge-

sprengt worden sind. Des Balkans, mit all den erschlossenen und unerschlossenen Schluchten und Tälern und der chaotischen Bergwelt. Und jede Insel zerfranst dann an ihren Enden und Buchten wieder in zahllose Eilande, also in nochmals verkleinerte Ebenbilder, bis sich dann zum Schluß nur noch einzelne Felsen in bizarrer Form aus dem Meer recken.

Auf diese Insel wird also zur Zeit gesprungen. Nur schade, daß das im einzelnen aus der Luft nicht zu erkennen ist. Vielmehr, in einer geradezu heimtückischen Friedlichkeit liegt alles da. Zwar rast die Bora wie von allen Furien getrieben, daß dort unten an der Küste den dalmatinischen Palmen sicherlich die Blätter davonsegeln und oben in der Luft die Maschinen wie müde Schmetterlinge herumtanzen. Sonst aber nichts. So gut wie nichts. Nur selten schlingern über die schaumweißen Sturmkrone der Wellen kleine Frachter, auf denen der störrischeste Mull seekrank werden muß.

Als die Gebirgsjäger über das Meer auf Insel sprangen, verschwamm Himmel und Erde im Regen und man sagte, es sei Weihnachten. Daraufhin wischten sie sich das Wasser, das Regenwasser, aus den Augen, trieben ihre Mulls und einen so gut wie unsichtbaren aber ebenso hartnäckig wie hinterhältig schießenden Feind vor



## LEIALSKA ZAŠČITA

## UMNI KMETOVALEC

## Zakaj gremo v zaklonišča?

Je še vse polno neodgovornih blebetečev, ki hite ob priliki zatrtjevali, da je zaklonišče pri letalskih napadih podobno »mišji pasti«, iz katere ni nikakega izhoda. Svojim ljubim sodržavljanom svetujejo radi tega, da ostanejo spričo tuljenja siren ali v svojih stanovanjih ali pa naj hite na prosto, kjer da je človek še vedno v najboljši varnosti.

Nešetokrat se je že izkazalo, da taki brezvestni blebeteči ne govorijo iz lastnih izkušenj, pač pa črpajo svojo ceneno modrost iz različnih govoric. Taki neodgovorni elementi širijo zares samo slabe nasvete. Znano je, da je cesta izpostavljena tako zažigalnim kakor tudi eksplozivnim bombam, obenem pa tudi drobcem eksplozivnih protiletalskih granat. Že najmanjši drobec protiletalske granate lahko človeku zdrobi glavo in ga tako sigurno usmrti. Ljudje, ki torej brez potrebe hodijo na cesto, ne morejo računati na pomoč. V uri nevarnosti je zaklonišče, ki ga je lastnik hiše izbral in uredil v sodelovanju z lokalnimi letalsko-zaščitnimi činitelji in strokovnjaki stavbeništva, prej kot slej najsigurnejše bivališče hišnega občestva. Prodori sten, zasilni izhodi in druge možnosti nam dajejo poročstvo, da je v slučaju požara ali zrušenja še vedno odprta pot do rešitve. V ostalem so zaklonišča posameznih hiš znana posameznim voditeljem revirja in reševalnim četam po njihovi legi. Dodatno naj bi se jih tudi na zunaj označilo tako, da reševalne čete lahko tudi v najslabšem slučaju, t. j. pri zasipanju, takoj nastopijo s svojim delom. Praksa pa govori tudi proti ostanju v stanovanju. Marsikateri »dr. Vseznale«, ki se je ogibal zaklonišča in mislil, da je varen med štirimi stenami svojega stanovanja, je bil že uničen po neposrednem dejstvu bomb ali pa posredno po požarih in rušenjih. Jasno je, da se varnosti reševalnega odreda ne more risirati radi kakega takega trdovratneža.

Kdor ne gre v zaklonišče in se ne ozira na dobro zamišljena svarila, postopajoč po svojem lastnem prevdanku, se vsekar igra s svojim življenjem.

\* Štrajki v ameriški letalski industriji niso nič novega. Kakor poroča angleški »Daily Express«, se štrajki v letalski industriji ne vrstijo zaporedoma samo v Angliji, temveč tudi v Zedinjenih državah. Tako je izbruhnila v tvornicah tvrdke Wright Aeronautical Company stavka, katere se udeležuje nič manj kot 6000 delavcev. Vsled tega štrajka je obsojenih na tisoče drugih delavcev na brezdelje.

sich über Trampelpfade, Bergtürme und Felsen-gestrüpp, drehten größeren Stein von unten nach oben, um das Genick frei zu haben und sahen schließlich nach vier Tagen, als sie sich abermals das Wasser, diesmal Schweißwasser, aus den Augen wuschen, die nächste Insel vor sich und um sich eine hungrig bittende Bevölkerung. Darunter wohl manch einen, der erst vor kurzem Waffenrock und Gewehr in ein Felsloch geworfen hatte, um sich jetzt in die Schlange vor den deutschen Feldküchen einzureihen.

Ja, es hat in diesen Tagen viel Wolken gegeben, die als taube, geradezu erstickende Masse mehr über die Erde wälzte, bis in das engste Tal hineinkroch, als daß sie nach Wolkenart am Himmel geblieben hätte. Wenn man da hinein- flog, um Bomben auf die Widerstandsnester und Batteriestellungen der Insel abzuladen, quirlten die Propeller im milchigen Nichts, das nur an Tragflächen und Leitwerk als glitzernde Eiskristalle gefährliche Form annahm, und man riß die Augen zu Tränen auf, weil man gar zu gern in dem Wolkengebredel die ebenso grauweißen Schneehänge und Bergspitzen erkannt hätte, an denen man sich zu Tode schlagen kann wie ein gefangener Vogel an Fensterscheiben. Manchmal aber kam der Sturm zu Hilfe, fegte das Gewölk wie einen Vorhang zur Seite und dann projizierte einem die Sonne urplötzlich einen strahlenden Märchenberg vor die Nase, so blendend klar, so zum greifen nah. Man konnte das Atmen darüber vergessen.

Ist der Himmel aber blank und blau wie die

## Ali imamo zelenjadno seme že pripravljeno?

Čprav trenutno še sneg pokriva hribe in doline, je vendar že prav skrajni čas, da si zastavimo gornje vprašanje, zakaj vrtnarsko leto se začne že koncem meseca februarja. Zato, kmečka gospodinja, ki si do sedaj še nisi nabavila vsega potrebnega semenja za domači zelenjadni vrt, — pohiti, podvizaj se! Pa tudi kmečki gospodar naj ima skrb za to, kajti pridelovanje zelenjavi v sedanjih razmerah niti pri nas ne sme ostati več samo zadeva gospodinj in domačega vrta, marveč morajo letos postati zelenjadne rastline ena izmed glavnih kmetijskih rastlin, to je, letos jih bomo pridelovali v kar največji meri tudi na polju.

O vsem podrobneje, kako eno ali drugo zelenjadno rastlino na polju gojimo, kako ji zemljo pripravimo in gojimo — o vsem tem se imamo še dovolj časa pogovoriti. Toda za preskrbo s semenom, je zdaj prav skrajni čas!

Kdor predolgo odlašal z nakupom semen, pride v nevarnost, da do takrat, ko se on spomni na nakup, že vseh boljših sort dotične zelenjave zmanjka na semenskem trgu in se mora zadovoljiti s slabšimi sortami, ki dajejo manjši ali pa vsaj kakovostno slabši pridelek.

Saj vemo vendar vsi, da ni vseeno, kakšne sorte seme sejemo, niti ne, kakšne kakovosti! Star prepovor: »Kar človek seje, to tudi žanje!« velja tudi v doslovnem pomenu še vedno. Nespametno je torej štediti pri nakupu dobrih in svežih semen iz zanesljive roke.

Prav pri nakupu zelenjadnega semenja je namreč previdnost dvojno potrebna! Na semenu se namreč na zunaj ne pozna, da-li je staro eno ali deset let, da-li je kaljivo ali ne, da-li je dotične sorte, za katero smo ga kupili ali ne. Samo od poštenja tvrdke, ki nam je seme prodala, je odvisno, ali bomo imeli s kupljenim semenom uspeh, ali pa polomijo. Zato: kupujte seme le od zanesljivih semenogojskih tvrdk in najraje takega, kjer je na vrečkah označeno leto pridelave.

Sicer je večina semen zelenjadnih rastlin kaljiva več let, da, nekatero seme, n. pr. kumarčino, je celo bolj kaljivo, ako je več let staro, na splošno pa je kaljivost semen najboljša prvo leto, nato pa od leta do leta pojema, dokler docela ne usahne, kar je seveda pri semenju raznih vrst različne dolge.

Če torej ni letnica pridelave na vrečkah s semenom že označena, je pametno, da si sami označimo na vrečkah vsaj leto, ko seme kupimo. Skoraj vsako leto kupimo namreč več semen, kot ga uporabimo, in večina gospodinj je varčna, pa shrani seme za prihodnje leto. Tako se može

Adria, tummeln sich Spitfires in »Scharen in der Luft herum. Dann sucht man natürlich vergeblich nach einer einzigen schützenden Wolke. Und diese Spitfire-Rudel sind Draufgänger bei drei- und vierfacher Überzahl. Außerdem müssen sie ihren exportierten Übersee-Banditen dort unten auf dem Inseln Mut zuwenden.

Übrigens, mit diesen exportierten Übersee-Banditen hat das folgende Bewandnis: Sie rekrutieren sich, wie schon der Name sagt, aus Übersee, wo sie sich noch »Jugoslawen« nennen können und wohin sie vor oder nach dem Zusammenbruch ausgewandert, bzw. geflohen waren. Da nun Tito bei dem ständigen Aderlaß seiner Scharen immer dringlicher nach Hilfskräften schreit und aus dem anglo-amerikanischen Lager nur ab und zu Gewehre, aber keine Soldaten in die Schluchten des Balkans fallen, fanden sich diese letzten »Jugoslawen« aus Übersee eines Tages als jüngstes Aufgebot auf englischen Truppenübungsplätzen ein, von wo sie bald darauf über Süditalien nach den dalmatinischen Inseln verfrachtet wurden. Nur vergassen sie sich den hier gängigen Sowjetstern auf ihre englische Uniform zu nähen. Dies aber keineswegs als innere Distanzierung. Die Inselbevölkerung kann es bestätigen: sie haben sich durchwegs bolschewistisch gebildet.

Nach der Säuberung der Inseln haben nun zahlreiche dieser Exportierten ein Wiedersehen mit dem Heimatboden feiern können, wengleich vorläufig nur in stacheldrahtbezäunten Gefangenenlagern.

Kriegsbericht Victor Schuller.

leto za letom vrečice s starim semenjem, čprav morda že polovica semen ni več kaljiva.

Če nismo stoddostno prepričani, da je seme, ki ga imamo na razpolago, zanesljivo kaljivo, je najboljša, če napravimo kalilno poskušnjo, to je, damo 100 semen na dva vlažna pivnika in jih pustimo mirno ležati tako dolgo časa, kot znaša povprečna kalilna doba za to vrsto semen. Seveda mora biti prostor, kjer semena kalimo, topel, temen in pivniki vedno vlažni. Če po določenem času semena pregledamo, lahko ugotovimo, koliko od sto jih je vzkalilo. To je zelo važna vedeti, kajti vse tabele in vsa navodila, ki določajo potrebno množino semenja, predpostavljajo, da je vsako seme kaljivo. Če pa je kaljivih od sto le polovica semen, je samo po sebi umevno, potrebna za posetev dvojna množina semen.

Nekatere vrste zelenjadnih semen, kot n. pa. zelje, korenje, grah, fižol, radič, kumare, paradiznke, solato, čebulo, česen itd., si lahko vzgojijo vsaka kmečka gospodinja sama za domačo porabo. Pri tem semenju pa moramo paziti, da je dovolj dozorelo in prav posušeno, na drugi strani pa, da se nam sorte morda niso med seboj skrzale. Četudi torej imamo seme domačega pridelka od teh rastlin, je vendarle dobro, da vsaj nekaj tega semenja tudi še kupimo za slučaj, da je naše domače seme nekajljivo ali pa izprevrženo.

Kar se tiče sort, svetujemo, da naj se povsod držijo sort, ki so se že več let obnesle v dotičnih krajih in razmerah.

Da bodo naše kmečke gospodinj in gospodarji lahko izračunali vse potrebno glede potrebnega zelenjadnega semenja in dobili pregled njih najvažnejših posebnosti, prinašamo danes razpredelnico, ki naj jo pri vsaki hiši skrbno proučijo in še skrbneje shranijo!

Upamo, da je razpredelnica tako pregledno sestavljena, da ne potrebuje nobenih posebnih pojasnil. Pač pa je potrebno nekaj važnih pripomb:

1. Čas setve je določen le približno. Če leži sneg, ne moremo na prosto sejati prej, preden ne skopni. Bolj točno se lahko držimo časa setve le pri rastlinah, ki jih sejemo v zabožek ali v toplo gredo in pozneje šele presadimo na prosto. Nadalje imamo mnogo zelenjadnih rastlin, ki jih sejemo po večkrat zaporedoma: solato, redkvice itd. Pri takih rastlinah je naveden le začetek, to je čas prve setve.

2. Kam sejemo, oziroma sadimo posamezne rastline, ve navadno že vsaka gospodinja. V glavnem velja, da lahko sejemo vse rastline takoj na vrt, to je na prosto, z izjemo onih, ki so občutljive proti pozehi: rastline torej sejemo najprej v zabožek ali v toplo gredo in presadimo na pleše šele, ko se ni bati več mraza (po 15. maju). Seveda pa je to mogoče le pri rastlinah, ki jih sadimo v malem številu. Fižola itd. pač ne bomo sejali v tople grede in nato presajali, marveč raje počakamo s sajenjem tako dolgo, da je varen pred mrazom.

3. Koliko semen gre na 1 dekg. je pač navedeno le približno. Saj vsak ve, da je seme ene in iste vrste in celo sorte prav različne velikosti in teže. Pri šalotki in česni »seme« ni seme, marveč so to deli rastlinske čebule, »stroki«.

4. Važno je, da vemo, da so določene množine v razpredelnici mišljene za en ar (100 kvadratnih metrov) površine nasada, ne površine posetve. Če torej pogledamo pri paradizniku in vidimo, da je potrebno za en ar nasada 5 dekg. rajmov semen, je to tako razumeti, da nam iz te količine semen lahko vzraste toliko rastlin, da bomo z njimi lahko obsadili 1 ar vrta ali nfive, — ne pa, da bi morda s 5 dekg. rajmov lahko obsajali 1 ar površine s paradiznikom.

5. Tudi kaljivost semen je le približno določena, kar pač ni vedno enaka. Raje pa ne čakajmo s setvijo do konca kalilne možnosti, kar je pridelek — razen pri kumarah — vsako leto slabši.

6. Kako sejemo, je razvidno iz razpredelnice: nekatere vrste semenja »na široko« ali »na počez«, druge vrste semenja še prav posebno »na gostov« v zabožke ali tople grede, da jih bomo presadili spet drugih vrst semenj sejemo na gredo v vrste, toda v vrstah seme trosimo (sejemo »tekoče«) a pri nekaterih vrstah semenja (fižol, kumare) sadimo seme takoj na gotove razdalje. Navadne

# Zatemnitev od 27. februarja do 4. marca 1944 od 18.30 do 5. ure

damo pri teh rastlinah na vsako sadilno mesto po več semen.

7. Globočina setve bi se dala izraziti tudi s pravilom: Vsako seme je posaditi trikrat bolj globoko v zemljo, kot znaša njegov premer! To se pravi, da drobnega semena nikdar ne sejemo preplitvo, pač pa skoraj vedno pregloboko.

8. Tudi čas kaljenja je naveden le približno, ker je odvisen od vremena, globočine sajenja itd.

9. Enako je čas presajanja samo približno dolo-

čen, kajti, preden so mlade rastlinice dovolj razvite, jih ne smemo presajati, vpravo tako pa je škoda čakati s presajanjem predolgo. Pri čebulci je omeniti, da presajamo le sadike, ki smo jih na sejalni gredi izpulili, ker so bile pregoste. Pač pa je ves »čebulček« presajen, ker sadimo v tem primeru droben čebulček, ki smo ga na gredi pridelali prejšnje leto.

10. Končno so tudi razdalje za presajanje rastlin samo približno navadno največje dopustne. Da se razdalje ravnajo po sorti (čim bujnejše rastoča sorta, — tem večja razdalja), po zemlji in gnoje-

nju, po času saditve (zgodnje sorte sadimo v manjših razdaljah), kakor tudi po načinu obdelave, vé vsak pameten kmečki gospodar in gospodinja. Vé pa tudi, da je število potrebnih sadik za gotov prostor odvisno predvsem od razdalja sajenja, razen tega pa tudi od tega, kako so sadike razvite in kako se z njimi postopa pri rvanju in sajenju. Torej smo tudi tu mogli navesti samo približno število.

Kljub vsej tej »približnosti« pa upamo, da bo naša razpredelnica naprednim kmečkim gospodinjam, pa tudi gospodarjem, večkrat prav prišla.

## Najvažnejši podatki o zelenjadnih semenih, o setvi in sajenju

Vrsta zelenjadt	Čas setve oz. saditve	Kam sejemo oz. sadimo	Na 1 dkg gre semen	Za 1 ar nasada je treba semena dkg	Seme je kaljivo let	Sejemo, oz. sadimo v razdalji		Globočina setve oz. saditve cm	Vzkali v dneh	Čas presa-janja	Za 1 ar je treba sadik	Saditi v razdalji	
						med vrstami cm	v vrsti cm					med vrstami cm	v vrsti cm
Grah	od 15. 3.	na prosto	40-50	150-200	3-4	35-40	tekoče	5	8-10	—	—	—	—
Nizki fižol	" 8. 5.	"	30-40	120	3-4	50	40	2-3	8-10	—	—	—	—
Visoki fižol	" 8. 5.	"	15-30	40-60	3-4	100	70	2-3	8-10	—	—	—	—
Korenja	" 1. 3.	"	7000	10	3-4	30	tekoče	1-2	20	—	—	—	—
Zelje	" 20. 3.	"	3000	5	4-5	na široko	—	1-2	6-8	od 1. 5.	do 400	do 60	do 50
Karfijola	" 15. 4.	"	3000	5	4-5	"	—	1-2	6-8	" 1. 6.	" 350	" 70	" 60
Rožni ohrovt	" 10. 4.	"	3000	5	4-5	"	—	1-2	6-8	" 15. 6.	" 300	" 60	" 60
Koleraba	" 15. 3.	"	3000	5	4-5	"	—	1-2	4-6	" 15. 4.	" 1500	" 25	" 25
Kumare	" 10. 5.	"	400	5	6-8	100	60	2-3	8-12	—	—	—	—
Paradižnik	" 1. 3.	v zaboj	4000	5	4	na gosto	—	2	14-20	" 15. 5.	" 250	" 60	" 70
Čebula	" 1. 3.	grube ali n.r.	2000	15	2-3	20	5	1-2	12-21	" 15. 5.	" 4000	" 20	" 12
Čebulček	" 1. 3.	na prosto	2000	100	2-3	na široko	—	2-3	12-21	od* 1. 4.	" 6000	" 15	" 12
Salotka ali česen	" 1. 4.	"	2-4 streke	1000-2000	1	20	8-10	3-5	—	—	—	—	—
Špinata	" 15. 3.	"	600	50	3	30	tekoče	2-3	10	—	—	—	—
Solata	" 1. 3.	"	8000	5	2-4	15-20	—	1	8-14	" 15. 4.	" 1500	" 40	" 25
Rdeča pesa	" 15. 4.	"	800	10	3-4	30-40	5-6	2-3	14-20	—	—	—	—
Peteršilj	" 1. 3.	"	2500	10	2-3	20-25	tekoče	1-2	20-24	—	—	—	—
Redkvice	" 15. 4.	"	1000	5	5-6	20-25	"	2-3	5-8	—	—	—	—

\* naslednje leto

## GOSPODARSKE VESTI

× Nove ladjedelnice v Španiji. Kakor poročajo iz Seville, bodo zgradili ob deseti obali reke Guadalquivir nove ladjedelniške naprave, čijih letna kapaciteta bo znašala 25.000 brt. Nova ladjedelnica bo zaposlila okrog 3500 delavcev.

× Premogovniške stavke v Južni Avstraliji. Po poročilih iz Sydneya počiva delo v 17 rudnikih južnoavstralske obale.

× Dobro stanje zimskih posevkov. Dosedanji razvoj vremena je omogočil dovoljen razvoj zim-

skih posevkov. Dež in sneg sta v zadnjem času dovolj namočila že od jeseni nekoliko suho zemljo in se njive povsod na primerni višini. Obdelovanje zemlje je v času suhih mesecev zadrževalo vlago, in se lahko reče, da je stanje setev širom Evrope povoljno.

× Bolgarska industrija čevljev. Bolgarska vlada je sklenila ustanoviti tovarno umetnega kavčuka, kar bo omogočilo izdelovanje gumijastih čevljev. V to svrhu je državna agrarna banka pooblaščenca izdati 50 milijonov levov posojila. Tovarno čevljev iz kavčuka bodo osvobodili vseh davkov in ostalih državnih dajatev.

× Madžarska narodna banka je otvorila 15 novih podružnic, ki se nahajajo večinoma v južnem delu Madžarske in v Sedmograški.

□ Dolarski magnati hočejo zaslužiti. Vrhovni državni tožilec Zedinjenih držav, Francis Biddle, je izjavil v vodilnem vojaškem listu »Army and Navy Journal«, da je moral leta 1943 dvigniti obtožbo proti trem tovarnarjem radi opetovane uporabe slabega materijala za važne oboroževalne svrhe. Biddle je dejal, da je osebna požrešnost in dobičkaželjnost teh ljudi izven dvoma.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

## Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch (Nemščina za odrasle metodično in praktično)

60. Stunde.

### Leichtvermeidbare Fremdwörter.

Man sagt statt:  
Fremdwort — das deutsche Wort — tuška — nemška beseda  
das Kapitel (s) — der Abschnitt (m) — poglavje  
die Konferenz (w) — die Beratung (w) — zborovanje, posvetovanje  
konservieren — erhalten — ohraniti  
konfus — verwirrt — zmeden, zmešan  
die Konfusion (w) — die Verwirrung (w) — zmedenost, zmešnjava  
die Korrespondenz (w) — der Briefwechsel (m) — dopisovanje  
der Kontakt (m) — die Berührung (w) — stik, dotik, srečanje  
der Kontrakt (m) — der Vertrag (m) — dogovor, pogodba  
die Korrektur (w) — die Verbesserung (w) — popravek, poprava  
korrekt — fehlerfrei — pravilen, brezhiben  
redieren — abtreten — odstopiti, prepustiti  
das Zirkular (s) — das Rundschreiben (s) — okrožnica  
das Zentrum (s) — der Mittelpunkt (m) — središče  
avancieren — vorrücken — napredovati  
das Avancement (s) — die Vorrückung (w) — napredovanje  
die Sauce (w) — die Tunke (w) — omaka

die Branche (w) — der Geschäftszweig (m) — stroka, razdelek  
die Quantität (w) — die Menge (w) — količina, množina  
die Frequenz (w) — der Besuch (m) — obisk, posej  
die Fotografie (w) — das Lichtbild (s) — slika, svetlopic, snimek  
provisorisch — vorläufig — začasno  
definitiv — unwiderruflich — neprekljeno  
das Experiment (s) — der Versuch (m) — potkus  
extra — besonders — posebej, posebno  
die Omelette (w) — der Pfannkuchen (m) — omeleta, vlivanec, ponvičnik  
die Produktion (w) — die Erzeugung (w) — pridelovanje, proizvodnja  
der Export (m) — die Ausfuhr (w) — izvoz, izvažanje  
der Import (m) — die Einfuhr (w) — uvoz, uvažanje  
exportieren — ausführen — izvažati  
importieren — einführen — uvažati  
die Profession (w) — der Beruf (m) — poklic, rvanje  
das Atelier (s) — die Werkstatt (w) — (umetni)kova delavnica

der Cousin (m) — der Vetter (m) — bratranec  
die Cousine (w) — die Base (w) — sestrična  
deponieren — in Verwahrung geben — položiti, izročiti, v shrambo dati  
die Garderobe (w) — die Kleiderabgabe (w) — shramba za obleko, oblačilnica  
das Dessert (s) — der Nachtsch (m) — zasladek, poobedeček  
diverse — verschiedene — razne  
das Duell (s) — der Zweikampf (m) — dvboj  
das Gilet (s) — die Weste (w) — telovnik, oprsnik  
imitieren — nachahmen — posnemati  
die Imitation (w) — die Nachahmung (w) — posnemanje, posnetek  
die Kaution (w) — die Sicherstellung — jamčevina, varščina  
das Lexikon (s) — das Wörterbuch (s) — slovar, besednjak  
das Offert (s) — das Angebot (s) — ponudba  
der Profit (m) — der Gewinn (m) — dobiček  
das Projekt (s) — das Vorhaben (s) — načrt, osnutek, namera  
die Reparatur (w) — die Ausbesserung — popravilo  
separat — gesondert — posebej, ločeno  
die Tramway (w) — die Straßenbahn (w) — cestna železnica  
vis-à-vis — gegenüber — nasproti

### Sprichwörter und Redensarten.

1. Wie die Alten sangen, so zwischern auch die Jungen.
2. Ein ungeratenes Kind ist ein Nagel zum Sarge der Mutter.
3. Was die Kinder hören im Haus, plaudern sie auf der Gasse aus.

## MALE VESTI

\* Dr. Sepp Rosegger, sin velikega štajerskega pesnika Petra Rosegger-ja, je praznoval preteklo nedeljo v Langenwagau na Gornjem Štajerskem svoj 70. rojstni dan. Jubilantu je brzojavno čestital sam Führer, prav tako pa tudi Reichsminister Dr. Goebbels. Gaupropagandaleiter Fischer je izročil po nalogu Gauleiterja dr. Ulberreither-ja slavljencu sliko domačega kraja njegovega očeta, ki jo je ustvaril akademski slikar prof. Pamberger. Dr. Sepp Rosegger je uglasbil celo vrsto opernih in drugih skladb, kot zdravnik in velik prijatelj tpečnih ljudi pa uživa slavljenc v svoji domovini vsestransko ljubezen in spoštovanje.

\* Umrja je v visoki starosti od 85 let dalač naokrog znana Margareta Schnofl (po domače Schtefl) v Ratschendorf pri Murecki.

\* Smrtna kosa. V Ottendorfu pri Schleinitzu je umrl nedavno znani posestnik Anton Leschnik v 67. letu svoje starosti. Pokojnik je bil vzoren človek in kmetovalec.

\* Nove odredbe. Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark št. 3, z dne 17. februarja objavlja sledeče odredbe in objave: 1. Odredbo o dolžnosti prijave mož in žena, ki so zaradi letalske vojne opustili svoje dosedanje delovanje. 2. Drugo odredbo o vpeljavi državnega tarifnega reda za ureditev rodinskih potovanj domov med vojnim časom na Spodnjem Štajerskem. 3. Odredbo o ugodnostih vojnih poškodovancev v javnem osebnem prometu. 4. Odredbo o vpeljavi državnega reda o živinozdravstvih na Spodnjem Štajerskem. 5. Drugo odredbo o ureditvi tujškega prometa na Spodnjem Štajerskem. 6. Drugo odredbo o izvedbi vinskega zakona na Spodnjem Štajerskem. 7. Objavo 1/44 o uvedbi ukrepov glede gospodarstva z živino na Spodnjem Štajerskem in 8. Objavo o posebnih ukrepih za izvoščke v Marburg-u.

\* Mizarica vajenka. V Eggelsberg-u (Kreis Braunau) se 10letna Friedl Mitterbauer učil mizarške rokodelske obrti. Deklica je hčerka mizarškega mojstra in se je odpovedala študiju, da bi nekoč — ker nima brata — postala mizarica mojstrinja in prevzela očetovo delavnico.

\* Smrtna kazen za zločinca iz navade. Dvainsredesletni kroveki pomočnik Ferdinand Großschädl iz Graz-a je julija lanskega leta, izkoristivši zatemnitev, izvršil vlom v neki tobačni kiosk v Wagni ter nakradel večja količina tobaka. Razen tega je izvršil tatvine v nekem taborišču v Wagni in v neki bolnišnici v Graz-u, v letih 1941.—1943. pa je v Graz-u ukradel še štiri kolesa. Že desetkrat, večkrat s težkimi kaznimi, predknosovan obtoženec je svojo zadnjo ječo odslužil februarja 1938. Pozneje se seveda ni poboljšal, temveč nadaljeval s tatvinami. Sodišče se je radi tega postavilo na stališče, da gre za zločinca iz

navade, in ker je zadnje hudodelstvo izvršil, izkoristivši zatemnitev, ga je obsodilo kot ljudskega škodljivca in zločinca iz navade, na smrt.

\* Kaznovana potuhnjenost. V Kreisu Laibnits kot kmetijski delavec zaposlen Schutzangehöriger Josef Belschak iz Ankenstein-a, Kreis Pettau, se je na svojem delovnem mestu vedel prepirljivo in neznosljivo. Poleti lanskega leta je neko kmetijsko delavko udaril v nekem prepiru s senenimi vilami. Kmalu nato se je napram svojem delodajalcu na zloben način izrazil o nemških državnih razmerah. Izredno sodišče v Graz-u ga je obsodilo na šest mesecev težke ječe.

\* Smrtna kazen za veleždajo. Ljudsko sodišče v Berlinu je obsodilo na smrt 48letnega Stefana Rambauch-a, ker je kot uslužbenec nekega večjega oboroževalnega podjetja v širših krogih govoril hujskaško in se neprikrito priznaval in štel med sovražnika Nemčije. Izdajalec svojega lastnega naroda, ki ga je neki tovariš takoj prijel, je bil takoj usmrčen.

\* Lep uspeh berlinske kriminalne policije. Pred dobrim mesecem je objavil nemški list uradne poročilo o umoru neke ženske in neke deklice v Berlinu. V Berlinu in v Weilarju so namreč konec novembra našli kovček in več paketov z razmesarjenimi deli trupla neke ženske in neke deklice. Umor je sedaj pojasnjen. Kot storilca so izsledili nekega 35letnega August Eckert-a iz Berlin-Schöneberg-a. Storilec je pod težo dokazilnega materiala priznal svoj zločin. Priznal je, da je umoril svojo prijateljico, 33letno Vero Korn in njeno hčerko Evo iz Berlina. Eckert je prejel od pokojne Kornove razen perila še neko kaseto s dragocanimi rodinskimi dragulji, da bi jih sklenil. Ko je pa Kornova zahtevala kaseto nazaj, da bi jo shranila drugje, je Eckert sklenil, umoriti njo in njeno hčerko, da bi mu tako ostali dragulji. Eckert je 21. novembra 1943 zvalil svoji žrtvi pod nedolžno pravtvo v svoje stanovanje, kjer ju je umoril. Da bi prikril svoj zločin, je razmesaril obe trupli in pospravil dele trupel v nek kovček in v več kartonov. Kovček in en karton je postavil na podsamskem kelodvoru v beželski D-vlak. Dva druga paketa je postavil v večji dve berlinski hiši. Ostale pakete pa je vrnil v reko Spree. Kriminalna policija je pri izsleditvi zločinca v veliki meri pomagala prebivalstvo glavnega mesta Berlina. Nagrado v višini 20 tisoč RM prejmejo po enakih deležih vsi tisti, ki so pomagali s svojimi navadnimi potasnitvi ta dvojni umor.

\* Velike poplave v Anatoliji. V Anatoliji (Turčija) se nastale vled dolgotrajnega deževja velike poplave. Pri Manisi je več vasi pod vodo. Po poročilih iz Adana, je poplavljen tudi nišna Bukurova. V Adani so morali izprazniti mestno bolnišnico in neko šolo. V okolici Izmirja je obkoljenih in ogroženih od vode 60 tisoč ovec. Beležijo tudi človeške žrtve.

\* Smrt znanega planinca. V Trstu je umrl, star 85 let, dr. Julius Kugy, ki je bil prvi in najbolj znan raziskovalec Juljskih Alp. V svoji knjigi »Anton Oizinger, ein Bergführerleben« je opisal 500leten razvoj Triglava, ki predstavlja kraja Juljskih Alp, in je s tem svojim delom velike doprinešal k zgodovini alpinistike.

\* Zupan ameriškega mesta Los Angeles ima svoje težave. Vsi nastavljenec mestne elektrarne in vodovoda so namreč vprizorili generalni štrajk.

\* Potres in poplave v Turčiji. Pretekli ponedeljek ob polnoči so zabeležili v mestu Erbar (Turčija) zelo močan potres, ki je trajal celih šest sekund. Par lažjih potresnih sunkov so zabeležili ob enih v Samsunu. Izredno močno deževje v Anatoliji je povzročilo ponekod velike poplave, zlasti v področju mesta Mugla. Hiše, ceste in železniške proge so pod vodo. Ker je železniška zveza med Izmirjem in Istanbulom prekinitvena, je prometno ministrstvo uredilo dodatni ladijski promet.

\* Mesto Lanuvio samo še kup razvalin. V teku svojih gangsterskih letalskih operacij so Anglo-Amerikanci popolnoma razrušili malo, tisoč let staro mesto Lanuvio v albanekem gorovju. Dolej so izkopali izpod ruševin več sto mrtlicev. Kakih 500 žrtev anglo-ameriškega divjstva se nahaja še pod razvalinami.

\* Angleška admiraliteta je te dni priznala izgubo rušilca »Janus«. Imenovani rušilec je izpodrival 1690 ton in je bil dogotovljen šele leta 1939. Njegova maksimalna brzina je znašala 36 morskih milj na uro. Oborožen je bil s šestimi topovi po 12 centimetrov, desetimi cvmi za izstreljevanje torpedov, štirimi flaktopovi po štiri centimetre in osmerimi strojnimi. Posadka te ladje je štela v mirnem času 183 moč.

\* 2336 mrtlicev v turški pokrajini Bolu. Pri zadnjem potresu v severozapadni Anatoliji so našli samo v pokrajini Bolu 2336 mrtvih in 1871 ranjenecov. Razrušenih je bilo 76.661 hiš, poškodovanih pa 7818 hiš. Vsled potresa je bilo ubitih 3575 glav živine.

\* Sofljo bodo še nadalje evakuirali. Vlada komisija, kateri je bila poverjena evakuacija bolgarske prestolnice, je sporočila te dni, da bo nadaljevala evakuiranje sofijskega prebivalstva.

\* Zaslišni pristavek ameriškega bombnika na švedskem ozemlju. Kakor poroča švedsko uradne poročilo, je preteklo nedeljo popoldan pristalo štirimotorno bombniško letalo ameriškega porekla v področju mesta Ystad na južnem Švedskem. Letalo je bilo poškodovano. Posadko, ki je štela deset moč, so internirali. Tudi ta bombnik spada k »tistem izgubam«, ki jih nemško vojni poročilo ne naštevajo.

\* Oživljeno gangsterstvo v Zedinjenih državah. Ameriška inozemska cenzura onemogoča širjenje poročil o stalno rastočem gangsterstvu v ameriških velikih mestih. Samo od slučaja do slučaja prihajajo v inozemstvo vesti o divjih spopadih med banditi in policijo. Tako poroča londonski »News Chronicle«, da je te dni neka topla zakrkanih zločincev napadla eno izmed največjih tvornic v južnem delu New Yorka. Roparji so pri belem dnevu izropali blegajo. Nato so se peljali zločinci v bližnjem diru po cestah vele-mesta proti severu. Policisti so jih zasledovali s avtomobilom in motornimi kolesi. Banditi so med vožnjo streljali na policiste in tako povzročili strahovito paniko med prebivalstvom. Končno so zapustili svoje vozove in se med neprestanim streljanjem umaknili na neko stransko cesto. Policisti so sicer obkolili dotično predmestje, nikakor pa niso mogli prijeti zločincev. K temu poročajo s druge strani, da so slični napadi v ameriških velenostih na dnevnem redu in da organizacija raznih roparskih tolp ni bila nikdar tako obsejna in dobra, kakor sedaj, odkar je Amerika v vojni. Ne oziraje se na večje podvige opisane vrste, terorizirajo v rastoči meri trgovce in obrtnike, pa tudi poklicna združenja in velike strokovne organizacije.

\* Pozno priznanje. Po dolgem času — poteklo je že dobro leto — je priznala kanadska informacijska služba, da je neka italijanska podmornica pri Freetownu potopila oceanski veleparnik »Empress of Canada« (26.500 t). Z ladjo vred se je potopilo 400 oseb, med katerimi so se nahajali tudi vojni ujetniki, emigrantje in kanadski vojaki.

\* Evakuacija bol na Finskem. Da bi očuvala finske oblasti deco in dijake pred letalskimi napadi, so evakuirali vse šole v mestih Helsinki, Viipuri, Kotka, Lovisa, Porvoo, Tammeaari, Hanko in Turku.

4. Lieber eine Stunde zu früh, als fünf Minuten zu spät.
5. Alt will gern ein jeder werden, alt sein mag niemand auf Erden.
6. Wer im Alter ernten will, muß in der Jugend säen.
7. Jede Mutter hält ihr Kind für das Beste.
8. Sie ähneln einander wie ein Ei dem anderen.
9. Fauls Balken, morsche Bretter geben kein Haus für Sturm und Wetter.
10. Jeder kehre vor seiner Tür!
11. Doppelt gemäht hält besser.
12. Jung gewohnt, alt getan.
13. Ein gebranntes Kind fürchtet das Feuer.
14. Wenn ein Kind ertrunken ist, deckt man den Brunnen zu.
15. Der Fleißige macht aus einem Tage zwei.

## Wörter.

ähneln — sličiti  
ausplaudern — izblebetati  
gewohnt — navajen  
halten (etwas hält besser) — držati, trajati (neka bolj drži)  
kahren — pometati  
morsch — trohnel, trhel, preperel  
säen — sejati  
sungen — sangen — peli so

## Aufgabe.

Ergänzen Sie richtig!

1. Wer unterrichtet, ist ein L...
2. Wer die Erde bebaut, ist ein B...
3. Wer die Kühe auf der Weide hütet, ist ein H...

4. Wer die Mühle betreibt, ist ein M...
5. Wer das Brot macht, ist ein B...
6. Wer Blumen und Gemüse züchtet, ist ein G...
7. Wer die Kleider macht, ist ein Sch...
8. Wer Medikamente verkauft, ist ein A...
9. Wer die Schuhe macht, ist ein Sch...
10. Wer Möbel macht, ist ein T...
11. Wer die Schweine schlachtet, ist ein Sch...
12. Wer fischt, ist ein F...
13. Wer die Briefe austrägt, ist ein B...
14. Zum Messen der Zeit dient die U...
15. Der Nußbaum trägt N...
16. Der Birnbaum liefert uns die B...
17. Auf dem Apfelbaum wachsen Ä...
18. Aus Oliven macht man O...
19. Die Wäscherin wäscht die W...
20. Der Lügner!

## I. Lösung der Aufgabe:

1. Lehrer. 2. Bauer. 3. Hirte. 4. Müller. 5. Bäcker.
6. Gärtner. 7. Schneider. 8. Apotheker. 9. Schuhmacher (Schuster). 10. Tischler. 11. Schlächter. 12. Fischer. 13. Briefträger. 14. Uhr. 15. Nüsse. 16. Birnen. 17. Apfel. 18. Öl. 19. Wäsche. 20. Lüge.

\* Najboljši izid dosedanjih zbirk za WHW. Kakor znano, je bila izvedena v januarju 1944 Gaustraßensammlung za Krieges-WHW 1943-44. Ta zbirka je vrgla doslej največjo vsoto vseh zbirk za WHW. Nabrani zneski znašajo po začasnih ugotovitvah 81.036.553 RM. Pri isti zbirki lanskega leta so dosegli vsoto 65.262.507 RM. Izidi so torej stopnjevali za 15.774.046 RM, to je za 24,2 odst.

TO IN ONO

## Kristof Kolumbus

Večkrat slišimo ime tega junaka, ki je odkril Ameriko. Ali pa ga tudi bližje poznamo? Naj v naslednjih vrstah napišem podrobneje njegove podatke, kakor so zapisani v obširnih svetovnih knjigah.

Christof Kolumbus je bil rojen v Genovi na italijanskem, leta 1446. Torej bomo lahko obhajali čez dve leti petstoletnico njegovega rojstva. Oče njegov je bil bogat suknjar. Mladega Christofa je že zelo zgodaj vleklo ven na morje, kakor vleče pač vsakega, ki je ob morju doma. Na neki portugalski ladji je prepotoval nekatere prekomorske dežele. Ob mnogem razmišljanju se je prepričal, da mora biti zemlja okrogla, in da bi gotovo prijadral na Kitajsko in v Indijo, kdor bi se po morju vozil iz Evrope vedno naravnost proti zapadu. Preskrbel si je tudi zemljevid, ki je bil seveda v tistih časih zelo nepopoln; na tistem zemljevidu je bilo med Evropo in kitajsko zemljo narisano morje, toda dosti preozko. Po Kolumbovem mnenju bi bila pot v dežele na daljnem vzhodu razmeroma precej kratka.

Kolumbus je srčno želel, da bi dokazal resničnost svojih misli. Toda kje naj dobi potrebno ladjo, pa dovolj sredstev za tako drzno potovanje? Kjer koli je potikal, povsod so ga smatrali za pustolovca in celo sleparja in mu prošnjo odbili.

Nazadnje se ga je usmili sama španska kraljica Izabela, ki mu je zaupala, da bo res kaj dosegel. Prepustila mu je tri male ladje, s katerimi naj izvrši svoj načrt, in obljubila mu je, da postane španski podkralj vseh tistih dežel, katere bo odkril.

3. avgusta 1492 je Kolumbus odjadral pogumnega srca v neizmerno Atlantsko morje. Štiri dni se je mudil na Kanarskih otokih, da je popravil poškodovano ladjo, potem pa je odplul zopet dalje. Toda dalje, ko je jadral, večji strah je navdajal njegove mornarje, ki na vse zadnje že več tednov niso videli drugega, kot samo morje okrog sebe in modro nebo nad seboj. Začeli so se že bati, da ne bodo dospeli do nobene celine in da se nikoli več ne bodo mogli vrniti domov. Kolumbus pa ni izgubil trdne vere, da je na pravem potu, zato je tolažil svoje mornarje s tem, češ, da niso tako zelo oddaljeni od evropske obale. Toda strahopetni mornarji so se mu že začeli postavljati po robu. Mnogo se je moral boriti še z njimi, dokler nazadnje le ni bil rešen velike zadrege. Opazili so namreč ptice, ki so letale nad ladjo, v vodi pa neko desko, tudi zelene rastline in neko umetno izrezljano palčko, ki je plavala na površini.



Nach dem Spähtruppunternehmen.

Der Auftrag ist erfüllt. Nun wird gesammelt, anschließend geht es den eigenen Unterkünften zu.

PK.-Aufn. Kriegsber. Bergmann (Atl) (Sch).

12. oktobra 1492 je bilo, ko je neki mornar prvi zagledal v daljavi svetlo luč — in to jim je bilo prvo znamenje, da se bližajo suhi zemlji in človeškim bivališčem. Zjutraj so res opazili, da se razgrinja pred njimi zelen, silno rodovitni otok.

Praznično so se oblekli in stopili na suho, prvi med njimi sam Christof Kolumbus s špansko zastavo v roki. Otok so krstili na ime San Salvador, to je Sveti Odrašenik. Prebivalci novoodkrita otoka so bili rjave kože, odeti le v palmovo listje, stanovali so pa v šotorih. Bili so krotki in zaupljivi kakor otroci. Uporabljali so še kameno orožje in orodje; ogenj so si pa napravili na ta način, da so hitro vrteli poostren košček lesa v poglobljenem drugem lesu. Imeli so vse polno zlatnine, tako, da so Španci kar strmeli. Ko so otočani opazili pohlep Špancev po zlatu, so jim kazali smer bolj proti jugu, češ, le tja doli se obrnite, tam boste našli dovolj zlata.

Kolumbus se je s svojimi tovariši odpeljal proti jugu in tam odkril bogata otoka Kuba in Haiti. Trdno je bil prepričan, da spadajo vsi ti otoki k Indiji, in da so vsi ti prebivalci pravi Indijanci. Do svoje smrti je vztrajal pri tem svojem krivem mnenju, ne sluteč, da je odkril popolnoma nov svet. Še trikrat je pozneje potoval v novo deželo in je odkril še nekaj njenih delov.

Ko se je prvič vrnil domov z nekaterimi prebivalci, z živalmi, rastlinami in zlatom novo najdenih otokov, sta ga kralj in kraljica sprejela z najvišjimi častmi.

Ni pa Christof Kolumbus užival zasluženo zahvalo. Imel je namreč mnogo zavidijskih sovražnikov, ki so ga pri kralju tožili tako dolgo, dokler ni padel popolnoma v nemilost. Tudi ni bil imenovan za podkralja, kakor mu je pred odhodom v novi svet obljubljala kraljica, in tudi obljubljenih dohodkov ni nikdar dobil. Ta nehvaležnost je Kolumbosa bridko bolela in hudo pekla, in nazadnje tudi pospešila njegovo sorazmerno zgodnjo smrt leta 1506. Niti imena nima novi svet po velikem Kolumbusu, temveč po nekem italijanskem popotniku, ki se je pisal Amerigo Vespucci, in ki je za Kolumbom odšel tja v novi svet in obiskoval razne nove kraje in jih popisoval. Po njem so začeli nazivati novo odkriti svet »deželo Amerigoovo«, iz česar se je nazadnje izcimilo ime »Amerika«.

## Custozzagasse

Marsikdo pomisli, ko hodi po mestnih ulicah, na razna nepoznana imena ulic, kaj le pomeni to ali ono ime, kdo je bil ta ali oni človek, po katerem se ulica imenuje, ali pa kraj bolj ali manj v zvezi z mestom, po katerem ima svoje ime.

V našem obdravskem mestu imamo tudi neko Custozzagasse (beri po naše Kustoca). Ali je to nekdo, ali le nekaj? Samo neznatna vas je to, ne ravno daleč od mesta Verona, kjer se je v teh zadnjih dneh odigrala žaloljuba nekdanjih fašističnih prvakov, ki so bili obsojeni na smrt radi veleizdaje.

Zakaj pa je Custozza, ta navadna italijanska vas, postala tako slavna, da imamo po njej imenovano eno naših mestnih ulic?

Dne 17. junija 1866 je avstrijski cesar Franc Jožef I. napovedal Italiji vojno in nemudoma so se pričele vojne priprave, prav posebno tudi po naših pokrajinah; saj so bile radi sosesčine z Italijani neposredno prizadete. V Ljubljani je bilo takrat dan na dan po deset do petnajst in tudi dvajset tisoč vojakov na pohodu proti Italiji.

Avstrijsko vojsko je vodil takrat nadvojvoda Albrecht, italijansko je pa kralj Viktor Emanuel II. razdelil na več vodov. Z glavno vojsko je nameraval prekoračiti reko Mincio, da bi s poldvojeno silo prijel Avstrijce ob reki Adiči; drugi del, pod generalom Cladinijem pa je stal ob dolnjem Padu, češ, naj prestopi reko in napade Avstrijce od leve strani. Nadvojvoda Albrecht je pustil ob dolnjem Padu samo en polk huzarjev in lovski bataljon, v katerem so bili večinoma zastopani samo naši. Saj so bili ravno kranjski, štajerski in koroški junaki tisti, ki so priborili dokončno zmago.

23. junija so blizu Verone prestopili reko Adičo. Drugi dan zjutraj je bil prvi spopad z Italijanom, ki je bil dokaj močan. Saj je imel še enkrat toliko vojaštva kakor so ga imeli Avstrijci. Pri napadu na vas Custozza, se Avstrijcem sploščka ni godilo najbolje, vendar so po večernem prizadevanju toliko oslabil sovražnika, da je nadvojvo-



Zwei Brüder treffen sich im Graben an der Ostfront.

Es ist ein freudiges Zusammentreffen nach vier Jahren. Willi, der Grenadier, zeigt seinem Bruder, der Panzerwart in einer Panzerjägerabteilung ist, seinen Grabenabschnitt und erzählt ihm von den schweren überstandenen Kämpfen gegen die immer wieder anrennenden Bolschewisten.

PK.-Aufn.: Kriegsber. Götz (Atl / Sch).

da Albrecht dal popoldne ob treh povelje, naj še enkrat udarijo na Custozzo. Pod generalom Müringom so Hrvatje prvi vdrl v vas in podili umikajočega Italijana. Korošci ves dan niso prišli v ogenj. Popoldne pa je razvrstil podpolkovnik Wollenweber spočite bataljone. In tu so se naši pokazali junake; pognali so Laha daleč nazaj. Ob 10. uri ponoči so se Italijani umaknili tudi čez reko Mincio.

Slavna je bila zmaga, pa tudi krvava; saj so imeli naši izgub okrog 8000 mrtvih in ranjenih, vendar so pri tej zmagi ujeli 4000 Italijanov.

Custozza pa je postala slavna že nekaj let poprej, namreč takrat, ko je po Lombardiji, to je v Zgornji Italiji, vodil avstrijske junake sivolasi maršal Radecki.

Bilo je viharnega leta 1848. Sardinski kralj Karel Albert je z veliko vojsko sledil maršala Radeckega in se bližal Veroni. Pri vasi Santa Lucia je 6. maja 1848 z 41.000 možmi in 66 topovi Italijan napadel Radeckega, ki je imel tačas samo 20.000 vojakov na razpolago. Pa je vendar avstrijska vojska potolkla sovražnika, ki se je umaknil v popolnem neredu in pri tem izgubil 2000 mož, dočim je Avstrijcev padlo samo 347.

20. junija je zadel Radecki pri Vicenzi na 20 tisoč vestajnikov in jih razgal. Za tem je mesec pozneje, v najhujši vročini, 23. julija, prijel sovražnika pri Sommacampagna. Tu sta se odlikovala štajerska polka — 9. lovski in 47. pešpolk — ki sta vzela s pogumnim naskokom Montebello in ujela precej veliko število sovražnikov.

Najhujši pa je bil dan 25. julija 1848, ko se je bila odločilna bitka pri Custozzi v taki vročini, da je mnogo vojakov popadalo od same slabosti. Boj je trajal ves dan in še pozno v noč. Orolog polnoči pa se je začela umikati vsa sardinjska vojska, pri kateri je bil sam kralj italijanski, Karel Albert. Ze zgodaj proti jutru so bili oddelki avstrijske vojske toliko spočiti, da so udarili za sovražnikom. In da so se posebno pri Custozzi odlikovali naši štajerski junaki, to je priznal tedaj sam strogi general d'Aspre, ki se je odkril pred štajerskim 47. pešpolkom, rekoč: »Odslej bom vselej jahal odkrit mimo teqa polka«.

To je torej na kratko zgodovina vasi Custozza, po kateri je imenovana ena izmed ulic naše obdravske prestolnice. Neznatna vas tam v Severni Italiji, kjer imamo tudi danes toliko naših hrabrih vojakov, ki so vredni potomci onih naših junakov s Štajerskega, nas mora vedno spominjati na one dni, ko so se ti naši junaki borili za našo čast in za naše dobro ime. Še bolj kakor kranjski in koroški, so se odlikovali štajerski borci. Čeprav zveni ime Custozza čisto tuje, nas mora vendar vedno spomniti na naše fante, naše



Der Melder.

Über diese vom Feind einzusehende freie Fläche ist der Melder bis in die vorderste Stellung gekommen und übergibt hier seine Meldung. Das unbekannte Heldentum der Melder ist oft für den Kampfverlauf von entscheidender Bedeutung.

PK-Kriegsber. Götttert — PBZ / Sch.

mlade junake, ki tudi danes na istih italijanskih tleh na nešteti, nam nepoznanih krajih, prelivajo svojo junaško kri »za blažor očetajave«, za katero sicer puška ne govori več toliko kakor nekaj, pred sto leti, kjer pa vendar mora vsak pokazati, da je pravi štajerski junak. N.

## Živali — najzanesljivejši vremenski preroki

Že zdavno prej ko je človek s svojim razumom došel tako daleč, da se je začel zanimati za vremenske in sploh za naravne pojave, so morale biti — če ne prav vse, pa vsaj gotove — živali živ, samosvoj »barometer« pod vplivom vsakršnega vremena in naravnih pojavov, n. pr. potresa. Človek je šele po opazovanju živali prišel do spoznanja potrebe opazovanja vremena. Zunan na deželi do novejšje dobe niso potrebovali barometra, zadostoval in nadomeščal ga je živ »barometer« pri živalih, pa tudi pri gotovih ljudeh. Tudi še danes barometer na deželi (n. pr. v šolah) služi bolj kot kontrola za pravilnost naravnega opazovanja.

Marsikaj koristnega za vsakdanje življenje v vsakršnem poklicu se lahko naučimo že z opazovanjem naših domačih živali. Na primer: kadar pee in mačka grizeta travo ali kadar se mačka valja po hrbtu in plazi na ognjišče, je pričakovati dežja ali nevihte. Če mačka kiha, pomeni to prihod lepega vremena. Stalno lepega vremena je pričakovati, če ovce zvečer plezajo na visoke skale. Nasprotno se obeta slabo vreme, če lazijo prašiči že zgodaj po svojih hlevih. Pred toplimi, suhimi poletji, gradijo mravlje strma in ostrejša mravljišča, nasprotno pa pred hladnimi in deževnimi poletji. Kadar se mravlje in čebele ne oddaljujejo od svojih bivališč, očejo dež. Tedaj se tudi druge žuželke skrijejo pod listje. Mnogo se lahko naučimo tudi od pajka in njegovih mrežic.

Se veliko več kot od domačih, se človek lahko nauči od gozdnih in poljskih živali, da, celo od zverjadi.

Za kar se pa tudi učeni svet čimdalje bolj zanima, to je svarilo živali na bližajoče se potrese. Od zadnje potresne katastrofe v Argentini zdaj poročajo, da so psi in mačke že več dni poprej kazali čudno nemirje in da so tik pred potresom neznanu kam izginili. Se bolj ko pri psih in mačkah prihaja ta občutljivost za potrese v poštev pri kačah in sploh pri plazilcih, to je pri živalih, ki lazijo po tleh. Te vrste živali imajo že v svoji naravi posebno razvit čut za vsakršno nemirje v zemlji. To vedo še posebno potrditi vsi

# Polžja ofenziva v luči angleške kritike

Bitko pri Nettunu so si nekoliko drugače predstavljali — Iz napake v napako

Nemški tisk poroča iz Madrida: Churchillova politika proti črnogledi presoji položaja v mostišču južno od Rima in nagovor generala Clarka svojim četam pri Anziju in Cassiu sta duhove v Angliji in Zedinjenih državah ojunčila samo za kakih 24 ur. Ta vzbodbuda je bila očigledno zelo potrebna. Toda razpoloženje se je medtem vsled cenzurnega spora med posameznimi poročili iz mostišča še bolj poslabšalo. Angleško in ameriško javno mnenje je postalo nezaupljivo ne samo z ozirom na vojaško vodstvo, temveč tudi z ozirom na vojaško poročevanje.

Med kritiki anglo-ameriških vojaških podvigov v Italiji zavzema prvo mesto Liddell Hart v listu »Daily Mail«. Omenjeni kritik govori, ne oziraje se na njegova izvajanja v posameznostih, o pomanjkljivosti celokupne koncepcije pohoda v Italiji. Hart je mnenja, da bi izkrcanje pri Nettuno skupno z borbami ob reki Garigliano tudi tedaj, ako bi izpolnilo vse tozadevne upe, bilo dvomljivega značaja, ker ni verjetno, da bi uplivalo na splošni potek vojne ter tako opravičilo s tem zvezane napore in stroške. Liddell Hart smatra zavojevanje Rima zgolj za prestižno vprašanje. Angleži in Amerikanci bi bili v tem slučaju prisiljeni, prehranjevati še par milijonov italijanskih civilistov iz zavezniških sredstev. Liddell Hart vztraja pri svoji trditvi, da je obraba anglo-ameriških sil v Italiji večja kakor pa ob-

raba nemških sil. Po njegovem mnenju je tudi vprašanje, da-li bi anglo-ameriški pohod na Rim prisilil Nemce k odpoklicu rezerv iz vzhodne fronte.

Liddell Hart namigava v svojih izvajanjih, da bi moralo biti izkrcanje anglo-ameriških čet v Nettuno nekaka generalna vaja za izkrcanje v Francijo. Dosedanji potek borb za to mostišče je po njegovem mnenju mesetekel, zapisan z nevidnimi črkami na atlantskem braniku. Izid takih izkrcavanj zavisi po mnenju tega vojaškega kritika bolj od uspešne obrambe znatnih nasprotnih rezerv kakor pa od lastnega zasidranja na mostišču. Pri tem pa je odvisno vse od drznega zaleta, iznenadenja in brzine. Skoro vsa brezuspešna podjetja te vrste v preteklosti so dokazala, da v takih slučajih ni večje nepredvidnosti, kakor biti preširano preveden. Razen drzne taktike pa je treba po mnenju Liddell Harta tudi bolj elastično organizacijo kakor je psihološka in fizična okornost Angležev in Amerikancev pri Nettunu.

Liddell Hart je končno mnenja, da se je angleško vojno vodstvo prvotno branilo načrtne uporabe letalstva v zvezi z vojsko in mornarico. To vodstvo dela sedaj nasprotno pogreško v tem, da brez premoči v zreku sploh ne upa ničesar podvzeti.

oni, ki se iz katerega koli vzroka pečajo z gojitvijo takih živali.

P.

## Prestopni dan: 24. ne 29. februar

Nam vsem je ali bi moralo biti znano, da imamo letos takozvano prestopno leto ali kar je pravilneje izraženo »Schaltjahr«, ker je en dan vrinjen med 23. in 24. februarjem. Pravilno bi se to moralo zgoditi tako kot se n. pr. pri vmesnozgrajenih hišah dogaja z označbo »a« ulične številke. Ker pa bi bilo to v časovnem štetju le prečudno izgledalo, so namesto 24. februarja a), temu sicer le 28 dni broječemu mesecu, pridejali še en dan, torej 29. februar. In odtod je nastala splošno vporabljen zmeta, da je konca meseca pridejani dan (29. februar) prestopni. To se je zgodilo prvič leta 45. pred našim štetjem. Prav lahko bi bili napravili 32. december ali pa — ker je že bil februar v ta namen določen — še bolje 29. februar. Zato se vsako četrto leto imenski dnevi od 24. pa do 29. februarja premaknejo za en dan. To štetje je za vsakdanje življenje velikega pomena. Kajti svojo obletnico po štirih letih imajo samo stvari, ki so se, oziroma ki se dogajajo na takšen (vrinjen) dan. Rojstni dnevi 29. februarja pa se v navadnih letih praznujejo 28. februarja kot zadnjim dnevom februarja v navadnem letu.

Kako je nastalo prestopno leto in dan? Za to vštetje enega dne vsako četrto leto se imamo še zdaj in zanaprej zahvaliti pred vsem rimskemu kralju Numi. Pompiliju, ki je leta 717 pred našim štetjem izmenjal le na deset mesecev razdeljeno mesečno leto s 304 dnevi na sončno leto (12 mesecev) s 365 dnevi. Marc je prejel kot začetnik novega leta in februar je postal sprejemnik preostankov drugih mesecev ali pa je moral še od svojega oddajati drugim mesecem, zlasti onim, ki so nastali ozir. so bili preurejeni ob novi (julijanski) koledarski reformi. Julij Cezar je — hoteč napraviti konec raznim tekom časa nastalim nerednostim — določil leto s 365 dnevi in en dan prestopni dan na vsako četrto leto. To je bilo radi tega potrebno, ker pravi čas enega leta ne znaša točno 365 dni nego še 5 ur, 48 minut in 45,97 sekund. To razliko so vračunali na en dan, kot rečeno, kot prestopni dan na prestopno leto.

Da so se tudi pri tem štetju tekom stoletij pokazale računске razlike, zlasti pri stoletnicah in da je do leta 1582 prišlo že do razlike 10 dni, (ki so jo popravili s tem, da je 4. oktobru sledil takoj 15. oktober), o tem je dana prilika kaj več spregovoriti, če ne prej, pa pri načrtu za celo zemljo neobhodno potrebne nove koledarske reforme. P.

o Naraščanje tuberkuloze v Angliji. Kakor upo-  
tavlja list »Star« na podlagi neke razprave, ki se je vršila nedavno v Spodnji zbornici, je tuberkuloza v Veliki Britaniji v zadnjih dveh desetletjih silno napredovala. Število smrtnih slučajev je strahovito naraslo zlasti od leta 1938. sem. Večina govornikov je označila troje činite-  
ljev širjenja tuberkuloze: prvič pomanjkljivo prehrano najširših krogov angleškega naroda, drugič vsem modernim nazorom nasprotujoče higien-  
ske razmere v mnogih angleških šolah, tvornicah in rudnikih, tretjič pa še nezdrave stanovanjske razmere v angleških velemestih in industrijskih centrih. Ob pritrdjevanju opozicije je dejal eden izmed govornikov, da se te razmere rojajo vsem pojmom demokracije.



Ein Freiwilliger der indischen Legion

der in Europa für die Befreiung seiner Heimat vom britischen Joch kämpft, beim Wickeln seines Turbans. Mit größter Geschicklichkeit wird der sechs bis zehn Meter lange Kattunstreifen über das im Knoten zusammengesteckte Haar gewickelt.

RAD-Kriegsber. Böhr (Sch).

## Amtliche Bekanntmachungen

### Bekanntmachung

Alle Betriebsführer, die in der Zeit bis 1. August 1944 männliche oder weibliche Lehrlinge oder Anlernlinge einzustellen beabsichtigen, haben nach § 10 der 2. Verordnung über den Arbeitseinsatz in der Untersteiermark vom 12. Februar 1942 (Verordn.- u. Amtsbl. 66, S. 474) die Lehrstellen bei dem für ihren Betrieb zuständigen Arbeitsamt bis spätestens 1. März 1944 anzumelden. 92

Gleichzeitig weise ich daraufhin, daß nach der genannten Verordnung die Einstellung von Lehrlingen oder Anlernlingen, auch auf Probe, ohne vorherige Zustimmung des Arbeitsamtes unzulässig und strafbar ist.

Graz, den 5. Januar 1944

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Der Beauftragte für Arbeitsfragen:

DR. PFEIFER.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark  
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

### Bekanntmachung

Betr.: Bewirtschaftung von Stalldünger.

Auf Grund der Verordnung über die öffentliche Bewirtschaftung von landwirtschaftlichen Erzeugnissen vom 27. August 1939 (RGBl. I. S. 1521) wird für den Bereich des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark angeordnet:

§ 1. Der in nichtlandwirtschaftlichen Großviehhaltungen aller Art (Gewerbe, Industrie, Handelsunternehmungen, Meiereibetriebe, Privatstallungen, Schlachthöfe, Rennställe, Formationen, Märkte u. dgl.) anfallende Dünger darf nur nach den Weisungen des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark (der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft) in Graz, die auf Grund der in § 2 vorgeschriebenen Meldungen schriftlich ergehen, abgegeben werden. Bis zum Empfang einer Weisung des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark (der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft) kann der anfallende Dünger an die bisherigen Bezahler abgegeben werden.

§ 2. Alle in § 1 Abs. 1 genannten Großviehhaltungen haben ihren Betrieb unter Angabe des Viehbestandes und etwaiger bestehender Liefervereinbarungen über Stalldünger unter Anschrift der bisherigen Bezahler bis spätestens 1. Februar 1944 dem CdZ in der Untersteiermark (der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft) in Graz, Jakominiplatz 12, schriftlich zu melden.

§ 3. Ausgenommen von den Bestimmungen dieser Anordnung sind alle Dienststellen der Wehrmacht, Verstöße gegen diese Anordnung werden nach der Verbrauchsregelungs-Strafverordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 26. November 1941 (RGBl. I, S. 734), bestraft.

§ 4. Diese Anordnung tritt am 15. Dezember 1943 in Kraft. Mit diesem Tage treten alle von nachgeordneten Dienststellen erlassenen Verfügungen außer Kraft. 204

Graz, den 18. Februar 1944.

Gez. Hainzl.

DER OBERBURGERMEISTER DER STADT MARBURG/DRAU

Schweine- und Hühnerzählung am 3. März 1944.

Marburg/Drau, den 23. Februar 1944.

### Kundmachung

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark hat verfügt, daß am 3. März 1944 eine Zählung der Schweine und Hühner stattfindet. Die Erhebung dient statistischen und volkswirtschaftlichen Zwecken. Jeder Tierhalter ist verpflichtet, seinen Tierbestand richtig und vollständig anzugeben. Er bezeugt die Richtigkeit seiner Angaben durch Unterschrift auf der Zählbezirksliste. Wer Angaben verweigert, falsche oder unvollständige Angaben macht, sowie wer den Zählern den Zutritt zu den Stallungen verweigert, wird mit Geldstrafe oder mit Gefängnis bestraft. Daneben kann der Verfall von nicht angegebenen Vieh ausgesprochen werden.

In jeder viehbesitzenden Haushaltung muß am Tage der Zählung (3. März 1944) eine Person anwesend sein, die dem Zähler die verlangten Auskünfte erteilen kann. Falls eine viehbesitzende Haushaltung am Tage der Zählung nicht aufgesucht sein sollte, ist der Haushaltungsvorstand verpflichtet, entweder persönlich oder durch einen von ihm Beauftragten sogleich am nächsten Tage (4. März 1944) die Angaben zur Zählung bei der zuständigen Bezirksdienststelle bzw. in der inneren Stadt beim Hauptamt, Abt. Statistik, Rathausplatz Nr. 9, I. Stock, Zimmer Nr. 5, zu machen.

218

Dr. Badl.

o 78 stopinj mraza. Naj se nihče ne vstraši ali pa sicer spodtakne nad višino te številke mraza. Taka višina je mogoča edinele v Vzh. Sibiriji. In sicer kolikor dozdej znane, so to številke — zares sibirskega mraza — iztaknili v malem mestecu Cimekom z 2000 prebivalci. Ljudje prenašajo to največjo višino ozir. nižino mraza bolje kakor mi naš višek mraza od 30 C.

o Čemu kihamo in kašljamo? Če opazujemo v temni sobi sončni žarek, vidimo v njem milijarde prašnih delcev, ki jih neprestano vdihavamo. Ti delci bi sčasoma prenapolnili naše telo in nas zadušili, da si narava ne pomaga s tem, da jih v organih, ki služijo dihanju n. pr. nos, lovi s sistemom dlak, ki opravljajo najbolj grobo delo. Na nosnih dlakah namreč obvisijo prašni delci. Razen teh dlak so v nosu, grlu in sapniku še milijoni mikroskopsko majhnih dlačic, ki so v neprestanem gibanju, s katerim odpravljajo vdihane prašne delce iz organizma. Pri tem delu jim pomagajo še neke stanice, ki izločujejo sluzasto snov, s katero ovijajo nezaželjene vdirave. Kot tretji pomočnik pri tem čistilnem delu so pljuca. Kadar pride trenotek, ko je vse pripravljeno, da se v dihalih nabrana nesnaga izloči, se pljuca s krčevitim gibom napolnijo z zrakom in ga takoj nato sunkoma spustijo skozi nos ali usta, kjer se je pač nabrala onesnažena sluz. V prvem primeru kihnemo, v drugem zakašljamo. (Pri navadnem dihanju brzi zrak z hitrostjo poltretjega metra na sekundo, pri zakašljanju pa do 100 m) — Kihanje je od naše volje neodvisno in ga ne moremo umetno potlačiti. Kašljanje je deloma tako prostovoljno, neprostovoljno kašljanje pa je zelo težko zadržati.

### Zu verkaufen

Kasperlofen, 25 RM, zu verkaufen. Schauli, Gamserstraße 8. 220-3

Nachkasten, 18 RM, Waschtisch, 40 RM, zu verkaufen. Schillerstraße 8-I, r. 221-3

### Oglašuj

**REDIN** NEUES Pulver für die Wuchs und für die Mastung der Schweine  
**REDIN**, mit garantiertem Erfolg.  
Zentraldrogerie **EMIL THOR**  
Marburg (Drau), Herrngasse 33

Kohle kriegsgerecht verwenden



heißt: Keine Energie verschwenden. Kriegswichtige Arbeitsplätze brauchen gutes Licht. Im Zivilbereich begnügen wir uns deshalb einsichtsvoll mit weniger OSRAM-Lampen.

**OSRAM**

viel Licht für wenig Strom!

ITALIENISCHES  
SPRACHINSTITUT  
„Dante Alighieri“  
Graz  
Beethovenstrasse 8/I.

Anfänger - Mittel - Oberst-  
Kultur-LITERATURKURSE  
REICHS-LEIHBIBLIOTHEK  
f. INSTITUTSMITGLIEDER  
127

### Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hädern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5. 4

### Offene Stellen

Lehrling wird zum sofortigen Eintritt für eine Gemüsewarenhandlung in Rohitsch-Sauerbrunn gesucht. Antr. unt. »Rohitsch« an die Verw. des Blattes. 146-6

Lehrmädchen sofort gesucht. Natek Anton, Gemischtwarenhandlung, Schönstein. 148-6

Frau oder Fräulein in mittleren Jahren, mit guten Kochkenntnissen, wird in Provinz von einem guten Haushalt sofort aufgenommen. Angebote erbeten unter »Schöne Existenzstellung« an die Verw. d. Blattes. 155-6

Nachwächter wird von einem Industrieunternehmen in Marburg gesucht. Anträge unter »Nachwächter 1077« an die Verwaltung des Blattes. 222-6

Torhüter wird von einem Marburger Industrieunternehmen gesucht. Anträge unter »Torhüter« an die Verwaltung des Blattes. 223-6

Drei landwirtschaftliche Arbeiter (Winzer) Nähe der Stadt gesucht. Schillerstraße 8-I, r. 224-6

Winzerfamilie, 3 bis 4 Personen, per sofort gesucht. Schriftliche oder persönliche Vorsprache erwünscht. Reisespesen werden vergütet. Gutsbesitz Fahrenbüchl Nr. 8, Oberradkersburg. 225-6

Säger, mittleren Alters, wird sofort gesucht für eine Venezianersäge und Sekular. Lohn nach Besprechung. Albin Pokscheck, Trifail. 229-6

### Heirat

Meister — Pensionist — Beamte wünschen Ehebekanntschaft. Anträge unter »Hausfriede« an »Stajerski Gospodar«, Marburg (Drau). 227-12

### Funde - Verluste

Am 15. Februar wurde Geldtasche mit Wehrmannschaftspañ im Auto von Pettau bis Lokdorf, oder von St. Nikolai bis Marburg verloren. Adresse in der Verwaltung. 228-13

### Verschiedenes

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz-orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie. Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute. Marburg/Drau, Mellingerstr. 3. 14

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrngasse 5. 237-14

UPOŠTEVAJTE  
PREDPISE  
LETALSKE  
ZASČITE!

Mitgliedskarte des Steirischen Heimatbundes und Wehrpaß lautend auf den Namen G. Goritschan, Schneider, Post Rotenberg, Fresen 39, wurde am 8. Februar in Umgebung v. Rast verloren. Der ehrliche Finder wird gebeten gegen Belohnung an obige Adresse zu senden. 216-13

Kaufe guten Benzinmotor f. Betrieb. Marko Franz, P. Ober-Kunigund. 209-4

Magd für einen Gutsbesitz wird per sof. aufgenommen. Angebote unt. »Landwirtschaft« a. d. »M. Z.« 187-6

Hausmeister-ehepaar, rein, für sofort gesucht. Großes Zimmer m. eingebautem Sparherd zur Verfügung. Adressen abgeben unter »Hausmeister« an die Verw. des Blattes. 217-6

Schmiedelehr-ling wird sofort aufgenommen. Viktor Pre-wortschnig, Schmiederei, Wöllan Nr. 75. 214-6

Für ein Land-put wird ein Meier mit 3-4 Arbeitskräften gesucht. Anträge unter »Ver-läglich 1366« an die Verwal-tung d. Blattes. 213-6

Suche per so-fort einen ener-gischen Mann, ev. Kriegs-verehrten, als Aufseher. Mel-dungen zu den üblichen Amte-stunden bei der Direktion der Obst- u. Wein-bauschule Mar-burg-Drau. 212-6

Lehrling wird sofort auf-ge-nommen. Topolowitz, Schmiedmei-ster, Lichteneqg l. d. Kollos. 211-6

Lehrjunge, 14 Jahre alt, kräf-tig, mit Haupt-schule, guter Rechner, wird sofort auf-ge-nommen. Joh. Florianschitsch Gemischtwaren-handl., Schön-stein, Unterstei-ermark. 210-6

Kleinere Gärt-nerel außer Marburg wird in Pacht ge-geben. Zuschr. unter »Gut ge-legen 1367« an die Verw. des Blattes. 215-7

## Verlustanzeige

In der Nacht vom 5. bis 6. Februar 1944 wurde auf der Autofahrt von Marburg nach Klagenfurt über Unterdrauburg eine schwarze Lederaktentasche mit folgendem Inhalt verloren:

Kraftfahrzeugpapiere für ff-20949, ein Postspargbuch auf Namen Stutzmann, Wehrmachtbenzingutscheine und andere Papiere.

Der Finder wird gebeten, die Tasche gegen gute Belohnung bei der nächsten Gendarmerie- oder Polizeistation abzugeben.

ff-Erg.-Stelle Alpenland (XVIII)  
Salzburg-Parsch.

205

## Dr. Fritz Fleck

Rechtsanwalt in Gonobitz,

zeigt hienit die Übersiedlung seiner Kanzlei nach

**Cilli, Bahnhofgasse 2/1**

an.

205



Hart und schwer und für uns noch unfaßbar traf uns die traurige Nachricht, daß unser einziger innigstgeliebter Sohn und Neffe

## FRANZ MELENSCHEK

Grenadier

Im Alter von 20 Jahren, am 22. Dezember in einem Lazarett der Ostfront seiner schweren Verwundung erlegen ist. Lieber Franz, Du wirst in unseren Herzen weiterleben und nie vergessen sein.

Fresen am First, den 15. Februar 1944.

FRANZ und LUZIA MELENSCHEK, Eltern,  
und alle übrigen Verwandten.

206



Schmerzerfüllt gebe ich die traurige Nachricht, daß mein lieber Mann, der Vater meines 5 Monate alten Jungen,

Gefreiter

## VLADIMIR MAIERITSCH

bei den harten Kämpfen im Süden der Ostfront, im Alter von 22 Jahren gefallen ist. Er gab sein junges Leben für Führer und Vaterland und ruht nun fern seiner untersteirischen Heimat.

201

Luttenberg, den 18. Februar 1944.

Ludmilla Maieritsch geb. Robin, Gattin. Franz, Söhnchen.



Vom tiefen Schmerze gebeugt, geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter, braver Sohn und Bruder, Grenadier

## ANTON SLODEI

im Alter von 21 Jahren, am 20. Dezember 1943, an der Ostfront gefallen ist. Wer unseren braven Anton gekannt hat, weiß, was wir mit ihm verloren haben und wird unseren Schmerz verstehen. Lieber Anton, wir werden Dich nie vergessen.

219

Rast, Pechwald, den 23. Februar 1944.

In tiefer Trauer denken an sein fernes Grab:

Anton und Katharina Slodei, Eltern; Helena und Angelina, Schwestern; Anna, Cyrill, Franz, Johann, Dominik und Katharina, Stiefgeschwister, sowie alle übrigen Verwandten.



Schmerzerfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter, einziger Sohn

## ADOLF JAKOSCH

Gebirgsjäger

im 21. Lebensjahre, in einem Lazarett im Süden, seiner schweren Verwundung am 25. Januar 1944 erlegen ist.

Dolft, ruhe sanft in fremder Erde, in unseren Herzen lebet Du weiter.

Laak bei Steinbrück, Steinbrück, Wien, 16. Februar 1944.

In tiefer Trauer:

JOHANN und KATHARINA JAKOSCH, Eltern,  
im Namen sämtlicher Verwandten.

207



Unfaßbar traf uns die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn und Bruder

## JOHANN BOLTE

Gefreiter

in seinem 24. Lebensjahre, in treuer Pflichterfüllung für Führer und Reich, am 3. Dezember 1943 im Süden den Heldentod starb.

Wer unseren Johann kannte, weiß, was wir verloren haben und versteht unseren Schmerz. Fern seiner Heimat, doch uns unvergeßlich, ruht er am Heldenfriedhofe.

Pragwald, den 15. Februar 1944.

Valentin und Helene Bolte, Eltern;

Antonia, Josef, Helene, Wladimir und Karoline,  
Geschwister.

202



Schwer traf uns die Nachricht, daß unser lieber Sohn und Bruder

## JOSEF BELZA

Panzerjäger

im Alter von 21 Jahren, am 2. Februar 1944, an der Ostfront gefallen ist.

Lieber Peps, wir werden Dich nie vergessen!

Ober-Pleter, Amtmannsfeld, den 21. Februar 1944.

In tiefer Trauer denken an sein fernes Grab:

Johann und Maria Belza, Eltern; Johana, dzt. im Felde, Angela, Maria, Johanna, Gertrud, Agnes und Vinzenz,  
Geschwister.

208

## Danksagung

Für die mir anlässlich des tragischen Ablebens meines Gatten zugekommene Anteilnahme, sowie für die schönen Kranz- und Blumen Spenden, sage ich allen meinen herzlichsten Dank. Besonderen Dank dem Standartenführer Wolf-Ribitsch, den Wehrmannschaftsmännern Peitau-Süd, dem Ortsgruppenführer und dem Bürgermeister Museg, allen Jagdkameraden, sowie allen, die ihm das letzte Geleit gegeben haben.

Pettau, den 24. Februar 1944.

Die tieftrauernde Familie Petelinschey u. Kosenburger.

230

**Anzeigen** im »Stajerski Gospodar«  
sind erfolgreich =